6
OCAK
1980
PAZAR
750
KURUŞ

Halkın Gazetesi
Demokrat

Demokrat bugün az sayıda basıldı. Yarın belli değil

Gazeteniz DEMOKRAT, Seka'dan uzun süredir kağıt alamaması sonucu elindeki son bobinlerle ve az sayıda baskı yapmıştır.

DEMOKRAT'ın yarın çıkıp çıkmayacağı belli değildir. Çıktığı günden beri kağıtsızlıktan talebin altında baskı yapan DEMOKRAT yarın baskı saatine kadar kağıt bulamazsa Türkiye dağıtımı yapmayacak ve yayınına ara verecektir.

Yeterli kağıt bulunduğunda DEMOKRAT bugün kaldığı yerden yayınını sürdürecektir.

Sıkıntıda bile adaletli olamayanlardan elbet yanıt istenecektir.

Ankara'da Batı'lıların etkin olduğu toplantılarda önemli kararlar alındığı bildirildi

Üs'ler açılıyor, plan değişiyor

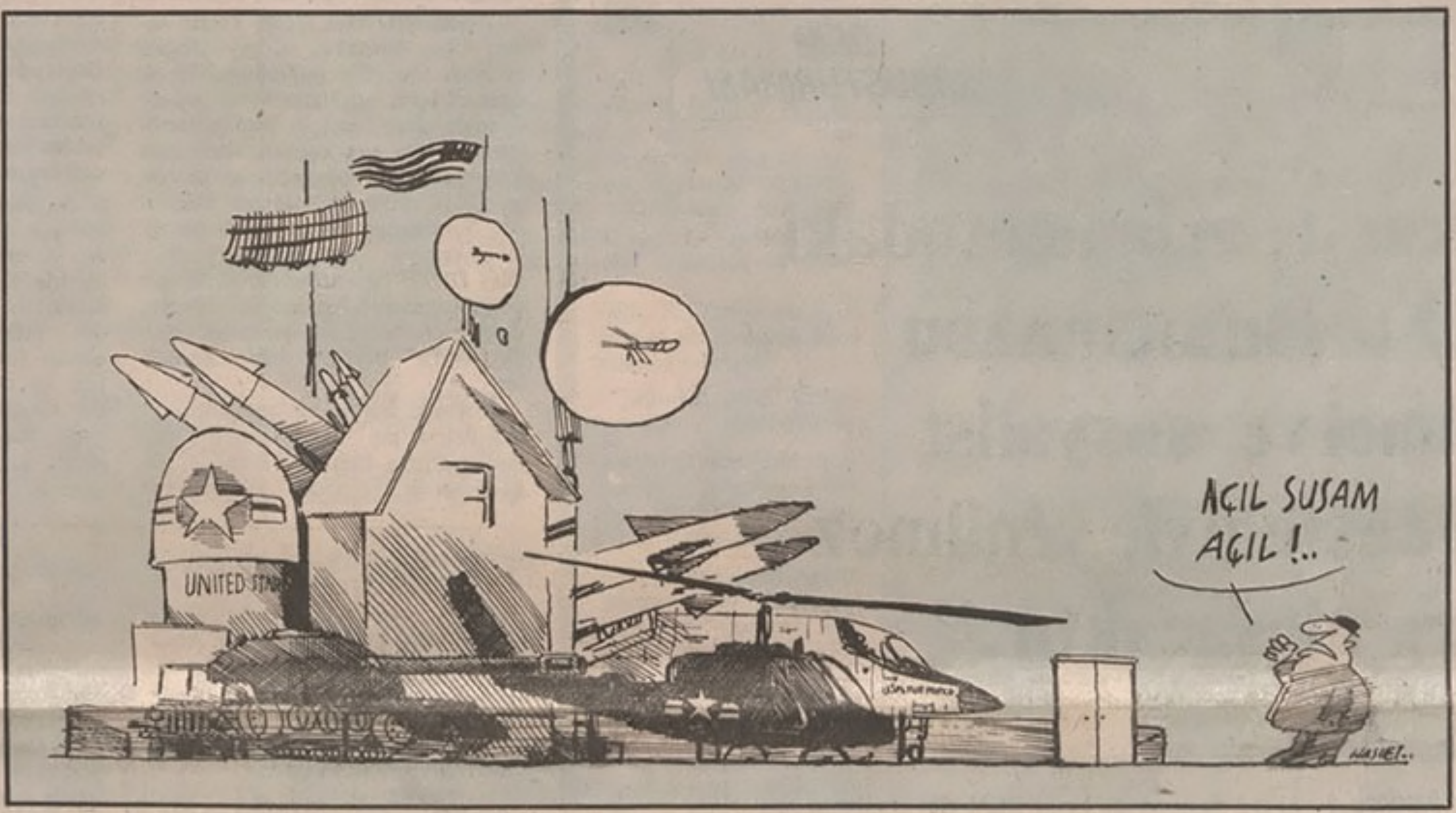

- OEÇD genel sekreteri Van Lennep Demirel ile görüşme yaptıktan sonra "Türk ekonomisinin orta vadeli sorunlarına ağırlık veriyoruz" dedi

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara'da batılı yetkililerin etkin olduğu ve bir dizi askeri ve ekonomik kararların alındığı toplantıların yapıldığı öğrenildi.

Toplantılardan birincisinin ülkemizdeki ortak savunma tesisleriyle ilgili olduğu bildirilmektedir. ABD Dışişleri Danışmanı ve güvenlik İşleriyle ilgili Dış İşleri Bakanlığı yardımcısı Nimetz ile Savunma Bakanı Yardımcısı James Ciena'nın bu konuyu görüşüp karara bağlamak üzere dün Türkiye'ye geldikleri açıklandı.

Diğer yandan, önceki gün ülkemize gelen OECD Genel Sekreteri Emile Van Lennep ve özel danışmanı Tom Alexander'ın dün Devlet Bakanı Ekrem Ceyhun, Dış İşleri Bakanı Hayrettin Erkmen ile Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal'la birer görüşme yaptılar. Görüşmelerde Türkiye'nin yeni yardımlar istediği anlaşıldı. Van Lennep'le ayrıca 1978-1979 yılına ait ertelenen borçların kapsamı, erteleme koşulları, Türkiye'nin yeni krediler konusundaki tekliflerinin görüşüldüğü bildirildi. Demokrat muhabirinin bildirdiğine göre hükümet yetkilileri Türkiye'de talebi kısmanın üretimi kısma sonucunu verdiğini dolayısıyla, talebi kısmak yerine daha çok dış kredi alıp üretimin arttırılması gerektiğini Van Lennep'e ilettiler.

Bu arada, Van Lennep Başbakan Süleyman Demirel ile de görüştü. Görüşme sonrasında Van Lennep şu açıklamayı yaptı: "Türk ekonomisinin orta vadeli sorunlarına ağırlık veriyoruz." OECD Genel Sekreteri bir soru üzerine de "Muhtırayı hiç konuşmadık, ekonomiyle ilgilendik" cevabını verdi.

• ÜSLERİN AÇILMASI İLE İLGİLİ HABER 5. SAYFADA
• PLANIN DEĞİŞMESİYLE İLGİLİ HABER 3. SAYFADA

İngiltere Dışişleri Bakanı 9 Ocak'ta Ankara'ya geliyor

ANKARA (DEMOKRAT)

İngiltere dışişleri Bakanı Lord Carrington'un "uluslararası sorunlar üzerinde görüş alışverişinde bulunmak üzere" 9 ocak çarşamba günü Ankara'ya geleceği açıklandı.

Dışişleri Bakanlığı enformasyon Genel Müdürlüğünün dün bu konuda yaptığı açıklama şu bilgiyi verdi.

"İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Carrington, uluslararası sorunlar üzerinde görüş alışverişinde bulunmak amacıyla 9 ocak 1980 çarşamba günü Ankara'ya gelecektir."

TEKEL işvereni işçileri tehdit eden bir duyuru yayınladı

HABER MERKEZİ

TEKEL'e bağlı işyerlerinde çalışan işçilerin can güvenliği sağlanması, işyerinden faşist militanların atılması gibi bazı istemlerini öne sürerek başlattıkları direniş genişleyerek sürerken, TEKEL Genel Müdürlüğü işçileri tehdit eden bir duyuru hazırlayarak dağıttırdı.

TEKEL Genel Müdürlüğünün yayınladığı "duyuruda" şöyle deniyor:

"1- Çalışmamak suretiyle bu yasa dışı direnişe katılan işçilerin çalışmadıkları günlere ait ücretleri ödenmeyecektir.

2- Pazar yevmiyeleri de ödenmeyecektir.

3- Yasadış grev ve direniş sebebiyle işveren idaremizin üretim yapılmamasından dolayı bugüne kadar uğradığı ve bundan böyle uğrayacağı zararın bu direnişe katılan işçiler tarafından tazmin edilecektir.

4- İşçilerimizin bu tutumu devam ettirmeleri halinde yasa gereğince iş akidlerinin ihbarsız ve tazminatsız olarak feshedilmesi gerekmektedir.

5- Eyleme katılanlar hakkında ayrıca cezai

(Devamı 7. Sayfada)

Rize'de 20 öğretmen açığa alındı

RİZE (DEMOKRAT)

24 Aralıkta Kahraman Maraş olaylarını protesto etmek amacıyla Türkiye genelinde direnişe katılan 20 öğretmen açığa alınır-

(Devamı 7. Sayfada)

Değişiklik tasarısı Başbakanlığa sunuldu

Ceza Yasası'nın 141-142'nci maddeleri ağırlaştırılacak

ANKARA (ANKA)

Türk Ceza Yasası ve Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasını değiştirme çalışmalarının tamamlandığı ve bu konuda Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan bir değişiklik tasarısının Başbakanlığa sunulduğu öğrenildi.

Edinilen bilgilere göre, hazırlanan tasarıda özellikle siyasi suçlara verilecek cezaların ve Türk Ceza Yasasının 141-142'nci maddelerin ağırlaştırılması öngörülüyor. Tasarının ayrıca, özellikle şiddet olaylarıyla ilgili davaların bir an önce sonuçlandırılmasını amaçladığı da bildirildi.

Anka muhabirinin yetkililerden edindiği bilgilere göre Adalet Bakanlığında yeni hükümetin kurulmasıyla birlikte tasarı üzerindeki çalışmalara başlandığı, tüm yargı kuruluşlarında yapılması düşünülen değişiklikler ile ilgili olarak bilgi verildiği ve görüşler alındığı bildirildi.

Bu konuda Yargı Kuruluşlarından Yargıtay, Anayasa Mahkemesi, Yüksek Hakimler Kurulu, Danıştay'a birer yazı gönderilerek "Türkiye'de anarşiyi önlemek ve anarşiyi önlemeye yönelik olarak Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasında, davaların bir an önce sonuçlandırılmasını sağlamak için yapılması gerekli değişikliklerle ilgili "görüşlerini bildirmeleri de istendi.

Kendilerinden görüş istenen yargı organlarının Adalet Bakanlığı'nın tasarısı üzerinde değerlendirme çalışmalarını kendi içlerinde kurdukları komisyonlarla tamamlayarak geçen ay sonlarında bakanlığa bildirildi Bu arada görüş bildirmesi istenenler arasında Ağır Ceza Mahkemeleri ve Savcılarında bulunduğu, buarada Adalet Bakanlığının Koordinatörlüğünde birkaç kez danışma toplantılarının yapıldığı da belirtildi.

YAPILACAK DEĞİŞİKLİKLER

Gizlilik içinde yürütülen çalışmalarla tamamlanan tasarıda Türk Ceza yasasında değiştirilmesi öngörülen maddeler arasında gizli örgüt kurma ve komünizm propagandasını önlemeyle ilgili 141 ve 142'nci maddelerin içerdiği cezaların daha da ağırlaştırılması yanında şu değişikliklerin yer aldığı öğrenildi.

"— Türk Ceza Yasasının 440 ve 450'nci maddelerinin ağırlaştırılarak Milletvekillerine karşı görev sırasında işlenen cinayetlere ölüm cezası verilmesi,

— Görev yapan memura karşı işlenen cinayetlere idam cezası verilmesi,

— Gasp suçlarına ve

(Devamı 7. Sayfada)

Medari yanlıları Tebriz Radyoevini ele geçirdi çatışma sürüyor

TAHRAN (A.A)

İran'da meydana gelen olaylar sırasında, Ayetullah Humeyni'den sonra İran'ın en güçlü kişisi olarak bilinen Azeri Ayetullah Şeriat Medari'nin taraftarları İran Azerbeycanı başkenti Tebriz'deki radyoevini işgal ettiler. İşgalciler binada bulunan Humeyni'nin fotoğraflarını ateşe verdiler. Bilindiği gibi, ilk çatışma, Kum kentinde başlamıştı. Azerilerle (Şeriat Medari taraftarları) devrim muhafızları (Humeyni'ye bağlı) arasındaki çatışmalar son aralık ayında hızlanmış ve çok kişi ölmüştü.

MTA'da gözaltına alınanların serbest bırakılması istendi

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara'da Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'nde çalışan işçi memur ve teknik elemanlardan oluşan bir grup, kuruma MHP yanlısı kişilerin alınmasını protesto ettikleri gerekçesiyle sıkıyönetim tarafından gözaltına alındı.

"Kahrolsun Faşizm", "Baskı yasalarına hayır" gibi sloganlar atarak bir araya gelen işçi memur ve teknik elemanlardan oluşan 187 kişiyi, işyerinde bulunan sıkıyönetim

(Devamı 7. Sayfada)

Erzurum TKİ'de de işçiler zorla istifa ettiriliyor

Diyarbakır Belediyesi'nde 1260 işçi greve başladı

HABER MERKEZİ
DİYARBAKIR

Diyarbakır Belediyesinde çalışan 1260 işçi, bazı istemlerinin kabul edilmediğini öne sürerek greve başladı.

Genel-İş Sendikası Şube Başkanı ve DİSK Bölge temsilcisi Zeki Adsız, daha önce belediye iş yerinde uyguladıkları grevden sonra işten atılan arkadaşlarının geri alınmaması ve ekim, kasım, aralık ayları ücretlerini alamadıkları için greve gittiklerini söyledi. Dün saat 04'te greve başlayan işçiler temizlik, fen müdürlüğü, otobüs ve zabıta, gelir müdürlükleri ile park ve bahçelerde tüm işleri durdurdular.

Belediyeden yapılan açıklamada ise, işten atılan işçilerden 8'inin daha önce tekrar işe alındığı bildirildi.

Diyarbakır Belediyesinde çalışan 1260 işçi, daha önce de 8 ağustos 1979 günü ücretlerini alamadıklarını söyleyerek başlattıkları grevi 36 gün sürdürdü.

ERZURUM TKİ'DE İŞÇİLER ZORLA İSTİFA ETTİRİLİYOR

Öte yandan DİSK Erzurum Bölge Temsilcisi Süleyman Turan bir açıklama yaparak, faşistlerin tüm devlet dairelerini işgal etmiş durumda oldu-

(Devamı 7. Sayfada)

HABERİN İÇİNDEN

OLDU-BİTTİ Mİ ?

Amerikan-Türk Savunma İşbirliği Anlaşmasının çok kısa bir süre içinde imzalanması kesinleşmiş gibidir. Türkiye'nin belki de 2000 yılına dek kaderini belirleyecek olan bir konu, tam bir oldu bittiye getirilmektedir. Ve bu anlaşmanın manşetlere çıkmadan, geri planda kalması ve anlaşmanın sessizce imzalanması için fazla gürültü koparmamak konusunda büyük partiler, büyük basın ve etkili çevreler adeta bir "centilmen anlaşması" imzalamış gibidir. Bu konuda hiç olmazsa demokrat, antiemperyalist yurtsever güçlerin susmaması, sözkonusu anlaşmayı tartışma alanına çekerek, Türkiye halkının kaderinin emperyalizme peşkeş çekilmesinin yeniden meşrulaştırılmasına karşı sesini yükseltmesi en başta gelen görevdir.

(Devamı 7. Sayfada)

Nişanlısı açıklama yaptı

‹ Devrimci bir genç doktorların ilgisizliğinden öldü ›

HABER MERKEZİ

Geçen hafta tedavi edildiği Haydarpaşa Numune Hastanesinde ölen Aydın Bahçeci'nin nişanlısı Necla Aslan, devrimci gencin Hastanedeki doktorların ilgisizliği nedeniyle, "bakımsızlıktan" öldüğünü ileri sürdü.

Konuyla ilgili olarak bilgi veren Aydın Bahçeli'nin nişanlası Necla Aslan özetle şöyle dedi:

"Aydın 17 Ekim tarihinde yaralı olarak Haydarpaşa Numune Hastanesine yatırıldı. Kısa bir süre sonra üst üste iki kez ameliyata alındı. Ancak ameliyatlar sonucu ateş düşmedi ve sol ba-

(Devamı 7. Sayfada)

TARİŞ'te işçi kıyımı sürerse DİSK eyleme geçecek

İZMİR (A.A)

İzmir'de Tariş'te sürdürülen işçi kıyımlarının sürmesi ve işçilerin geri alınmamaları halinde DİSK'in eyleme geçeceği

(Devamı 7. Sayfada)

Disiplin Kuruluna verilen 11 CHP'liyi 21 CHP'li parlamenter savundu

- 21 PARLAMENTER "ARKADAŞLARININ, TÜZÜK VE GRUP KARARLARINA AYKIRI DAVRANIŞTA BULUNMADIKLARINA İNANDIKLARINI" BİLDİRDİLER.

ANAKARÁ (A.A.)

CHP'li 21 Parlamenter Millet Meclisi'nin 3 Ocak günü birleşiminde grup kararlarına aykırı davranışta bulundukları gerekçesiyle grup disiplin kuruluna sevkedilen 11 Milletvekili ile ilgili olarak dün ortak bir açıklama yaptılar ve söz konusu milletvekillerinin, tüzük ve grup kararlarına aykırı bir davranışta bulunmadıklarına inandıklarını bildirdiler.

(Devamı 7. Sayfada)

PAMİR
FEKSİYON
KURTULMAK YOK TEK BAŞ
YA HEP BERABER
YA HİÇ BİRİMİZ
KANUNSUZ LOKAVTLA SENDİKALAŞ
MÜCADELEMİZ ENGELLENEMEZ

Pamir Konfeksiyon işçileri direnişte

HABER MERKEZİ

Osmanbey'de Pamir Konfeksiyon'da çalışan 8 işçinin başlattığı direniş 87 gündür sürmekte. İşçiler çok zor koşullarda ve sendikadan hiçbir mali yardım görmeden sürdürdükleri direnişleri ile ilgili şu bilgileri verdiler:

"Bazı yasal haklarımızı almak için Bağımsız TÖBGİS Sendikasında birleştik. Patron bunu duyunca, 'Sendikaya üye olmuşsunuz, doğru mu?' dedi. Biz bunun yasal hakkımız

(Devamı 7. Sayfada)

K.Maraş davasında tutuklu sayısı 505'e yükseldi

ADANA (AA)

Kahramanmaraş olayları duruşmasına dün Havapilot Albay Nizamettin Akal başkanlığında devam edildi ve bazı sanık avukatlarının 353 sayılı yasanın 40/2. maddesinin Anayasaya aykırı olduğu yolundaki istemleri incelenerek bu maddenin Anayasa'ya aykırı olmadığı kararına varıldı.

Mahkeme heyeti, 353 sayılı yasanın 40/2 maddesi ile ilgili olarak şu görüşü benimsediğini açıkladı.

353 sayılı yasanın 40/2 maddesinde bilhassa çok sanıklı davalarda zaman kazanmak ve adaleti şaibe altında tutmayı ve tarafsızlığına gölge düşürmeyi ve hakimin reddini önlemek için de-

(Devamı 7. Sayfada)

OLAYLAR GÜNLÜĞÜ

4 OCAK 1980 Saat: 12 — 5 OCAK 1980 Saat: 12

Günlük gazetelerde "anarşi", "sağ -sol çatışması" ve "saldırı" şeklinde tanımlanan ve çeşitli platformlarda süren olaylar 24 saatlik bir sürece yayılmıştır. Günün belirli saatlerinde hazırlanan gazeteler olayları tüm okuyucularına tam olarak verememektedirler. Gazeteniz Demokrat bugünden itibaren gecikmeli de olsa bu olayların tamamını tüm okuyucularına sunacaktır. Bu köşede bir önceki günün öğle 12'den 24 saat geriye doğru tüm olaylar yer alacak, gelişen olaylar ise ayrıca haber sütunlarımızda verilecektir.

Adana Paktaş'ta işçiler çatıştı

24 saatin toplamı 6 ölü, 8 yaralı

HABERİ 5. SAYFADA

Demokrat'tan OKURLARA

Sis perdesi kalkarken

Geçtiğimiz haftanın en önemli olayı komutanların Cumhurbaşkanı aracılığıyla Anayasal Kuruluşlara ve partilere, özellikle de AP ve CHP'ye verdikleri ültimatomdu. Korutürk'ün Demirel ve Ecevit'le görüşmesinden sonra kamuoyuna da açıklanan "uyarı mektubu" kime verildiği tartışılırken hemen etkisini göstermeye başladı. Meclisler bütün partilerin katılımıyla toplanıp alelacele baskı yasalarını görüşmeye başladılar vb...

Herkes, ültimatomun rakiplerine verilmiş olduğunu iddia ederken ve bunu kendilerinin haklılığını kanıtlayan bir olay olarak gösterirken sanırız olayın gerçek niteliği gözlerden saklanmak isteniyordu. Esrarengiz bir hava yaratılıyor ve böylece gerçekler sis perdesi ile örtülmeye çalışılıyordu.

"Uyarı Mektubu" hangi koşulların sonucuydu?

Düzenin yapısal işleyişinden ve Türkiye ekonomisinin tümüyle emperyalist tekellerin kontrolünde bulunuşundan kaynaklanan bunalıma çözüm çabaları yeni bir boyut kazanıyordu.

Toplumsal muhalefetin yükselmesi, emekçi kitlelerin kendi geleceklerini dehdit eder gördükleri uygulama ve önlemlere karşı tavır alması, ülkeyi yönetmekte zaten zorluk çeken egemen güçleri yeni zorluklarla karşı karşıya bırakıyordu. Sıkıyönetim uygulamalarının beklenen ve istenen etkiyi gösterememesi daha sert önlemler isteyenlerin sayısını artırmaya başlamıştı.

Benzer görüntülerin yaşandığı Latin Amerika ülkelerinde, bu tür bunalımlara cuntalarla ve tüm hak ve özgürlükler ortadan kaldırılarak çare arandığı bilinen bir gerçektir. Türkiye'de böyle "sevimsiz" bir yöntemin açıkça gündeme getirilmemiş olmasının kuşkusuz önemli nedenleri vardır. Ancak yine de, yaşanan sürecin, zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri daha da sınırlandıracağı ve hatta daha sonrası için bir geçiş olacağı gerçekçi bir değerlendirme olarak kabul edilmektedir.

O halde Ecevit'in tutumu nasıl açıklanabilir? Komutanların ültimatomundan ilk "ikna " olan kişi olduğu her halinden belli olan ve bunu baskı yasalarının bir an önce çıkması amacıyla grubuna bağlayıcı karar aldırtarak kanıtlayan Ecevit'in durumu yaşadığımız günlerde en fazla uğraşılan konu olmuştur. Daha da önemlisi, bazı ilerici-demokrat çevrelerin kendi sonlarıyla noktalanacağı kesin olan bir sürecin başlangıcındaki tutumlarının da oldukça dikkat çekici olduğu geçtiğimiz hafta gözlenmiştir. Ve bu çevrelerin "Daha olumsuz bir durumu önlemek için mevcut olumsuzluğa katlanılması gerekir" şeklinde özetlenebilecek olan anlayışları emekçi halk güçlerinin haklı tepkisine neden olmuştur. Böylesi bir anlayışın yaratılan toz-dumanve sis ortamında ısrarla savunulmasının karanlığa basamak oluşturmakanlamınageleceği açıktır.

Toplumun geleceğini temsil eden güçler ise sis perdelerini yırtıp gerçekleri görecek potansiyele sahip olduklarını çeşitli vesilelerle göstermişlerdir geçtiğimiz haftada.

Türkiye'nin yeni bir döneme girdiği açıktır. Gelişmelerin yönünü belirleyecek olan dinamikler, her halde kendilerine sunulan platformları kabul etmeyeceklerdir.

DEMOKRAT

Not: Yazarımız Emil Galip Sandalcı haftalık iznini kullandığından yazılarına Salı gününden itibaren devam edecektir.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

6 OCAK

1969 –CIA AJANI KOMMER'İN ARABASI YAKILDI

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü Kemal Kurdaş'ın davetlisi olarak okula gelen CIA ajanı ABD Büyükelçisi Robert Kommer'in arabası öğrencilerce yakıldı. Öğrenciler önce arabayı devirdiler, sonra da benzin deposunu ateşe verdiler. Yangını söndürmeye gelen itfaiyecileri arabaya yaklaştırmayan öğrenciler, "işçi gençlik elele" diye bağırdılar. Bir yandan da Amerikan emperyalizmi aleyhine tezahürat yapan öğrenciler, gazetecilere "Vietnam'da bir pasifikasyonu yürüten adam Üniversitemize elini kolunu sallayarak giremez" dediler.

Olayın geçtiği günlerde, Meclis'te Bütçe görüşmeleri yapılıyordu. Dışişleri Bakanlığı'nın bütçesinin görüşülmesi sırasında dönemin Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in ABD ile Türkiye arasında yeniden imzalanacak ikili anlaşmalar konusunu gündeme getirmesi şiddetli tartışmalara yol açmıştı. CHP Milletvekili Kudret Boşuter, Bütçe Komisyonunda şunları söylemişti: "Kalkınmış dahi olsa yabancıların kontrol ettiği bir ekonominin bulunduğu bir ülke bağımsız olarak kabul edilemez."

Aralarında İrfan Uçar, Yusuf Aslan, Ulaş Bardakçı, Koray Doğan ve Sinan Cemgil'in bulunduğu birçok öğrenci için tutuklama kararı alındı. Aranan öğrenciler için disiplin kurullarını toplamaya çalışan Üniversite Yönetimi, tüm öğrencilerce protesto edildi. 500'ü aşkın öğrenci Üniversite Yönetimine ortak imzalı bir dilekçe vererek; "Ortada suçlu yoktur. Olay ODTÜ öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun hareketidir. Suçlu, emperyalist Amerika ve onun işbirlikçileridir" diyerek olayı üstlendiler.

9 Ocak tarihli bir yazısında, İlhan Selçuk'un, "Sayın Robert Kommer'in adının başında "Honcho" lakabı vardır. "Honcho" kasap veya işkenceci demektir" biçiminde tanımladığı Kommer ise ertesi gün, Çağlayangil'le "ikili anlaşmalar"ı görüştü. Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri de ODTÜ öğrencilerini desteklediklerini açıkladılar. Eylem tüm anti-emperyalist güçlerce desteklendi.

Öğrencilerin protestoları bahane edilerek ODTÜ 1 ay süreyle kapatıldı. Ancak öğrencilerin başvurusu üzerine Danıştay kapatma kararını durdurdu. Haklarında tutuklama kararı bulunan öğrencilerin teslim olması için Jandarma okulun elektrik ve suyunu kestirdi, kaloriferleri söndürttü. Ardından da sabaha karşı başlayan yoğun bir aramaya girişti. Ancak aranan öğrenciler bulunamadı.

1971 – SAĞLIK EMEKÇİLERİNİN İHTAR EYLEMİ

Sağlık emekçilerinin iki günlük "boş oturma direnişi" başladı. Ankara ve İstanbul'daki 20 hastahanede çalışan, hekim, hemşire, sağlık memuru ve ebeler, yeni çıkartılan personel kanunuyla getirilen haksız uygulamaları protesto ettiler.

1971-BELEDİYE İŞÇİLERİNİN DİRENİŞİ

İstanbul Belediyesi Temizlik ve Fen İşlerinde çalışan Genel-İş üyesi 8 bin işçi Aralık ayında maaş ve ikramiyelerinin verilmemesini protesto için direnişe geçtiler.

1976-SSK İŞÇİLERİ YÜRÜYÜŞ YAPTI

Sosyal Sigortalar Kurumu'nda Müdürler Kurulu kararıyla memur yapılmak istenen, daha sonra da, direnmeleri üzerine işlerine son verilen Sosyal-İş üyesi işçiler, eş ve çocuklarıyla birlikte Kurtuluş'tan Tandoğan'a kadar yürüdüler.

1979-ALİ KESEN

Samsun'un Vezirköprü ilçesinde bir faşistin saldırısına uğrayan sol görüşlü Ali Kesen öldü.

GÜNÜN YAZISI

Öldürmek

Doğu ERGİL

Yeni yıla girdiğimiz ilk günlerde böyle bir başlık altında yazı yazılır mı denecektir. Aslında ben de kendi kendime bunu sordum. Aradığım yanıtı önceki günler içinde bulunduğum keyifin sayısız insan tarafından paylaşılmadığı gerçeğinde, aslında milyonların aç ve sefil, yüzbinlerin bir başkalarından nefret eder ve yüzlerce insanın da bir diğerini öldürmek için tasarılar yaptığı düşüncesinde buldum. Açlık ve yoksulluğun bir kader olmadığını artık dünyada bilmeyen kalmadı. Adı ne olursa olsun eşit ve adil olarak kurulmayan toplumsal-siyasal sistemlerde ortaya çıkan bir olgu bu. Bunca insan acısına yol açan sistemlerin sürdürülmesi de baskı şiddet ve "yukarıdan-terör" denilen dehşet salma yöntemleriyle mümkün oluyor. Bu da biliniyor. Ama öldürmek? Soğukkanlı, acımadan, tam bir duygusuzlukla öldürmek?...

Yapılan tüm psikolojik ve psikanalitik araştırmalar insanda bir öldürme içgüdüsünün var olmadığını göstermiştir. Bunun tersini iddia eden bütün görüşler bilimsel olmayan siyasal içerik yüklü propagandalardır. O halde her gün bir dantel işler gibi nadide bir itina ve dikkatle büyütülen, yetiştirilen, emek ve umutla yoğrularak yaşatılan insanı bir tek kurşuna kurban etmek nasıl mümkün oluyor? Bir başkasını öldüren insan, öldürdüğünün sevildiğini, sevdiğini, bebek olduğunu, bir zamanlar ders çalıştığını, senelerce süren göznuru ve sabırla okullara gittiğini düşünmez mi? Tıpkı kendisi gibi? Evet evet tıpkı kendisi gibi... Başka hangi değerlendirmeyi yaparsa yapsın, kendisine harcanan emeğin ona da harcandığını, kendisinin sevildiği kadar onunda sevilebileceğini düşünse bir insan kendi cinsinin canını alamaz. O halde iş galiba onu böyle düşünmekten alıkoyan, toplum ve yaşam ile arasına giren, gerçeği ve gerçekliği görmesini önleyen, yoz, insafsız, kişiliksizleştiren, saptırıcı bir şeyin, bir şeylerin olması ve insanların zaaflarından yararlanıp onları terör ve şiddetin aleti yapması gerekir. Bir silah kadar yabancı, soğuk, edilgin ama insafsızca kıyıcı...

Evet, öldürme ve diğer eylemleriyle birlikte şiddet, öğrenilen bir davranış biçimidir. Şiddet kullanılarak büyütülen bir çocuk işlerinin çözümünde, toplumsal ilişkilerinde başkalarını etkilemenin en kesin yolunun aynı biçimde davranmak olduğunu sanır. Korkuyla yetiştirilen gençler korkutarak egemen olmayı da özümleyerek yetişirler. Kısaca, dövülenler dövmeye meyillidir. Bugün birbirlerine acımasızca saldıran gençlerimiz dünün hiçbir kişilik hakkına saygı duyulmayan, dövülen ve sindirilen çocuklarıdır. Kişilik hakkı tanımadan, edilgin ve tabi varlıklar olarak büyütülenler, kendilerinden olmayanlara da kişilik hakkı tanımazlar. Bireyde var olan bu eğilim, bu tutumsal zemin, siyasal bir içerikle yüklenince alabildiğine kutuplaşmış, birbirine diğerini yok etme kararıyla bakan düşman kamplar olarak ortaya çıkıyor.

Bu kutuplaşmış ortamda şiddete yönelmeye eğilimli gençleri kendi siyasal ihtiraslarının aleti haline getirmek isteyen güçler elbet çıkacaktır, çıkmaktadır. Toplumu terörize ederek, başka deyişle, dehşete düşürerek mevcut düzeni sürdürmek isteyen egemen güçlerdir, ya da kriz halindeki mevcut iktidar koalisyonuna yeni bir ortak olarak girmek için terörü bir hizmet olarak sunan orta sınıf kökenli sosyal kesitlerdir. Kullandıkları dehşet yönteminin adı da "yukarıdan terör"dür. Gençlerimizin büyük bir bölümü türlü nedenlerle bu insafsız siyasetin cinayet aletleri durumuna gelmişlerdir. Ölmekte ve öldürmektedirler.

İnsanları birbirlerine bu denli yabancılaştıran ve can düşmanı haline getiren terör sürecinden sözetmek istiyorum biraz..

TERÖR, ŞİDDETİ ÖZGÜRLEŞTİRİR VE MEŞRULAŞTIRIR

Modern toplumun karmaşık yapısı bireyden yerine getirilmesi güç görevler, işlevler ve içgüdüsel özveriler talep ediyor. Üstelik, "uygarlık" adına yapılan bu talepler, anonim, kişiliksiz ve kişiliksizleştirilen bürokrasi aracılığıyla oluyor. Diğer yanda herşeyi gören, bilen ve işiten karizmatik önderin bürokrasilere, bilgisayarlara gerek-

(Devamı 7. Sayfada)

FORUM

DGM SORUŞTURMASI

ORDU CHP MİLLETVEKİLİ ERTUĞRUL GÜNAY

"DGM'lere karşı parlamentodaki direnişimiz toplumumuzun tüm devrimci ve sosyalist kesimlerinin desteğiyle yenilmez boyutlara ulaşacaktır."

DGM yasasının tekrar gündeme getirilmesi üzerine çeşitli kuruluş ve kişilere yönelttiğimiz soruları CHP Ordu Milletvekili Ertuğrul GÜNAY'a da yönelttik. Günay "Toplumun devrimci demokratik bilinci faşizme de onun DGM gibi araçlarına da geçit vermeyecek. Şiddet olayları, yeni mahkemeler kurularak değil, MHP ve yan örgütlerinin üzerine giderek önlenebilir"

DEMOKRAT:

DGM'ler yeniden gündeme geldi. Başbakan Demirel "DGM'ler ile şiddet olaylarının önlenebileceği görüşünü savunuyor ve bu konuda kamuoyu oluşturuyor. DGM'lerin kurulmasının amacı sizce neye yöneliktir?

GÜNAY:

—Demirel hükümeti söylediğiniz gibi, "şiddet olaylarını önlemek gerekçesi ile DGM'leri yeniden gündeme getirdi. Hükümet sözcüleri ve doğal yandaşları -MESS Başkanı, işveren kesimi temsilcileri- bu yolda yoğun bir kampanya oluşturuyorlar.

Hükümetin ve bu çevrelerin DGM'lerle güttüğü amaç, gerçekten de "şiddetin yokedilmesi midir? Yoksa bu gerekçenin altında asıl başka amaçlar mı güdülmektedir ?

Bu soruların doğru yanıtını bulabilmek için, sanırım DGM'lerin ve hükümetin yapısını bir kez daha birlikte anımsamak yeterlidir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri, Anayasa'nın "hukuki üstünlüğü" ve "yargının bağımsızlığı" ilkelerine aykırı olarak, hep bildiğimiz 12 Mart döneminde Anayasa'ya "kerhen" eklenmiş bir maddeyle düzenlenmiştir.

Bu mahkemelerin yargıç ve savcılarının atanmalarında hükümetin yetkili kılınması nedeni ile de "doğal hakim ilkesi" açıkça çiğnenmiş ve bu biçimiyle hukuksal değil, "siyasal yargı organları" öngörülmüştür.

"Bana sağcılar suç işletiyor dedirtemezsiniz" diyen bir siyasal düşüncenin bu nitelikte yargı organları kurmaya kalkışmasının ardındaki amaç açık değil midir?

Gerçekte DGM'ler şiddet olaylarına karşı değil, toplumumuzun ilerici, devrimci, dinamik güçlerine karşı bir düzeni zorla savunmak isteyenler tarafından kurulmaya çalışılmaktadır.

DEMOKRAT:

- DGM'lerin kurulma şansı nedir? Kurulursa uygulamadaki başarı oranı ne olur?

GÜNAY:

-DGM'lerin kurulma şansı yoktur. Anayasa'da DGM'lere ilişkin bir hüküm yeralmasına karşın, bu madde Anayasa'nın yukarıda sözünü ettiğim ilkelerine, özetle 2., 32. ve 132. maddelerine aykırıdır.

136. maddeye uygun herhangi bir düzenleme bu maddelerdeki temel hükümleri çiğneyerek hukuk düzenimizde yer alamaz.

Bir an için böyle bir yargı organının kurulabildiğini düşünürsek, şiddet olaylarını önlemede bu mahkemelerin hiç bir önemli ve olumlu sonuç vereceği söylenemez. Kanıtı Sıkıyönetim Mahkemeleridir. Kurulması düşünülen DGMlerden de daha bağımlı ve yetkili Sıkıyönetim Mahkemeleri bir yıldır toplumsal kargaşanın önlenmesinde hangi yararı sağlayabilmiştir?

Şiddet olaylarının gerçekten önlenmesi, yeni mahkemeler kurmakla değil, örgütlü terörün kaynağı olan MHP ve yan örgütlerinin üzerine gitmekle çözümlenebilir.

DEMOKRAT:

- DGM Yasası karşısındaki tavrınız ne olacaktır? Destekliyorsanız nasıl bir destek, karşı çıkıyorsanız nasıl bir karşı çıkış biçimi düşünüyorsunuz?

GÜNAY:

- DGM karşısında tavrımız açıktır. CHP Programı (s.236) yapılan değişikliklerle adaletin bağımsızlığını zedeleyen hükümlerin Anayasa'dan çıkarılması gerektiğini söylemektedir. Bu hükümlerin başında DGM'lere ilişkin madde gelmektedir. Bu açıdan biz demokratik toplumlarda bunalımlardan baskılarla değil, toplumun demokratik örgütlenmesine olanak verecek özgürlüklerin sağlanması ile çıkılabileceğine inanan insanlar olarak, dayanağını programımızın yukarıda söylediğim sözlerinden alan her türlü direnişi göstereceğiz. Bu direnişimiz elbette önce parlamentodaki olanakların kullanılması ile olacak ve bu sonra toplumumuzun tüm devrimci ilerici demokrat, sosyalist kesimlerinin desteği ile gerçek toplumsal boyutlarına, yenilmez boyutlarına ulaşacaktır.

Kendi yarattıkları bunalımları gerekçe yaparak, toplumun demokratik gelişiminin baskı altına alınmaya çalışılması ve olağanüstü yöntemlerin yerleştirilmeye uğraşılması geri yönetimlerin bilinen uygulamalarıdır. Bu uygulamaların yargı bağımsızlığını ve doğal yargı ilkesini ortadan kaldırması ise ancak açık faşizmin belirtileridir.

Toplumumuzun gelişen ve örgütlenen devrimci demokrat bilinci faşizme de onun DGM gibi araçlarına da kesinlikle geçit vermeyecektir.

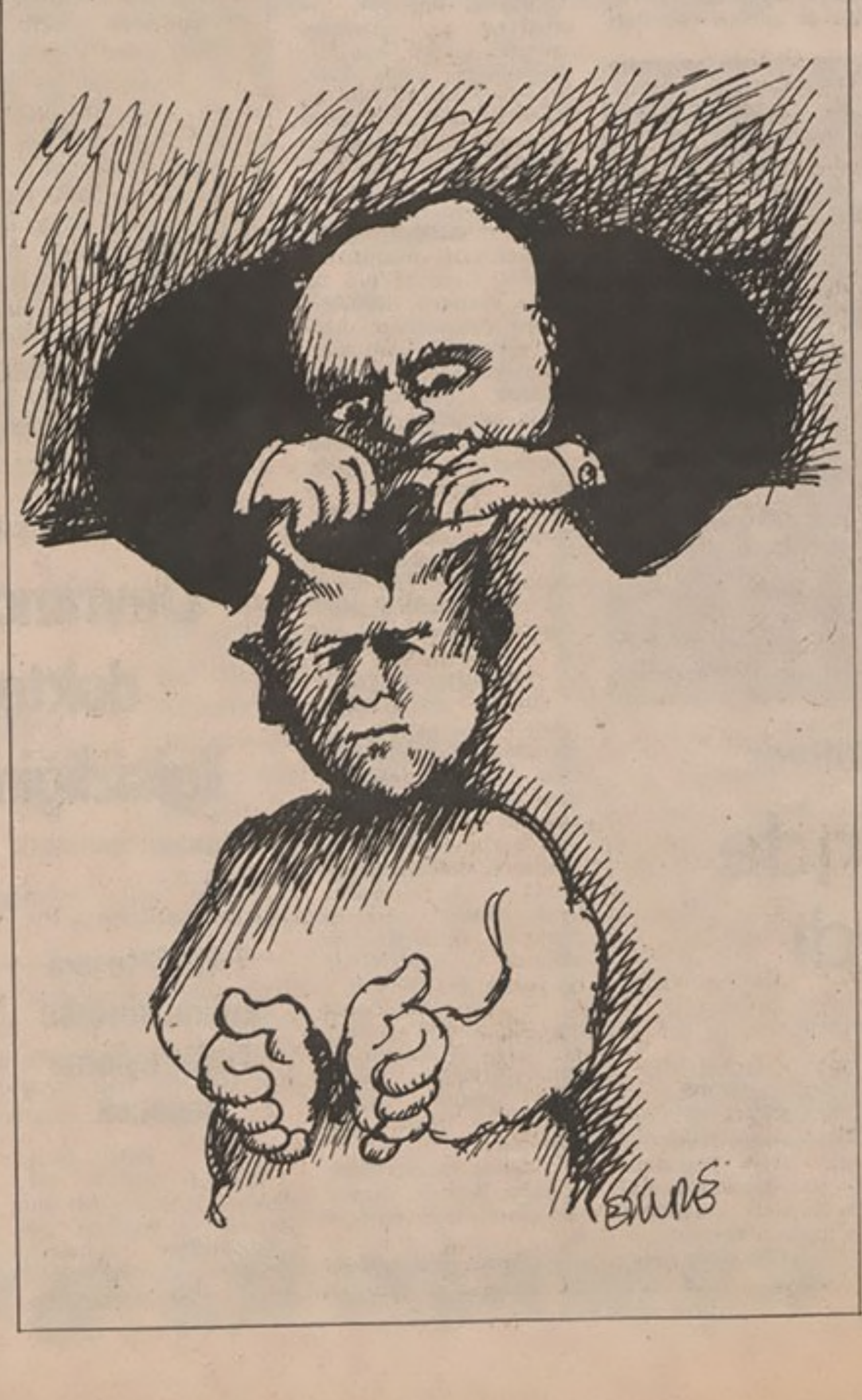

Halkın Gazetesi Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

İzmir fırın işçilerinin duyurusu

Fırın işçileri olarak acı durumlarımızı aşağıda sıralıyoruz.

Birincisi: Fırın patronları, ekmek gramajlarını istedikleri gibi düşürmekte, ekmek fiyatlarını yükseltmektedirler. Bu duruma: Sözümona- "halkçı" geçinen, İzmir Belediyesi'de göz yummaktadır.

a)- Daha evvelki yazılı açıklamamızda da belirttiğimiz gibi, "Ekmeğe yapılan son zam ile fırın patronlarının kârı YÜZDE İKİYÜZ oldu" Bunun üzerine "750 kuruştan değil, 600 kuruşa satılacağı açıklandığı halde ekmek halen 750 kuruşa satılmaktadır. Sadece olan, fırın işçisi ile yoksul halkımıza olmuş, vurgunu vuranlar hırsızlıklarına bırakılmışlar ve haklı pozlarında demeçlerini yapıştırmaktadırlar...

b)- Fırın işçileri olarak işyerlerinde ki durumumuz ise : SSK primlerimiz (çoğunluğumuzun) tam ödeniyormuş gibi bizlere gösterilerek SSK'na eksik hatta hiç gösterilmemektedir...

c)- Yine, çoğu işçi arkadaşımızın fırınlarda çalışmışlığı "30"yılı geçmesine rağmen, SSK primleri toplattırıldığında "5-6" yıllık bir prim ödenmişliği ile karşı karşıya kalarak, fırın işçileri olarak bu gaddarlığa'da maruz bırakılmış durumdayız. Ayrıca Çalışan arkadaşlarımızın, hiç bir insani ve sosyal hakları olmadığı gibi, SİLAHLA TEHDİT EDİLEREK KÜFÜR ve DÖVÜLEREK, işverenler tarafından yasa dışı durumlara düşürülmek istenmekteyiz.

d)- Birçok fırın patronu, biz işçilerin gelir vergilerimizi ve diğer başka vergilerimizi, kesiyor gibi göstererek, bu kesintilerde işverenlerin bizzat ceplerine girmektedir.

e)- Ayrıca, fırınlarda yatıp kalkan işçi arkadaşlarımızın yattığı yerler, adeta birer: ESİRLER KOĞUŞU'nu andırmaktadır. Ahırlardan beter olan bu "sözümona, yatakhane"lerimizin durumunu, TEK GIDA-İŞ yöneticileri'de İzmir'imizin", HALKÇI BELEDİYESİ"de gayet iyi bildiği halde, resmen ızdırap çekmemize, patronlar ile ORTAK davranmaktadır.

İzmir fırın işçileri olarak durumumuzu bütün çıplaklığı ile yukarıda yazdığımız şekildedir. İleride doğabilecek bazı acı durumların yegane sorumluları, (biz işçiler değil.) "İlgili"lerdir...

İ.F.İ.D.
İZMİR FIRIN İŞÇİLERİ
BİRLEŞME VE DAYANIŞMA
DERNEĞİ
Başkan: Reyhan ÖZKADEMİ

Örgütlenmeliyiz

Şanlı mücadelemizi, daha ilk günden çarpıtmadan bütün gerçek yanları ile yazmanız emekçiler adına sevindiricidir.

Her gün yurdun dört bir yanından faşist baskıların arttığını, ilerici öğretmen, öğrenci, işçilerin K.Maraş katliamını protesto ettikleri iddiası ile görevlerinden, okullarından uzaklaştırılması ve bu yerlere faşist militanların atanmaları şaşılacak bir olay değildir.

Fakat hâlâ bu olaylar karşısında olayları görmemezlikten gelip, olayları basit bir sağ-sol çatışması gören ve umursamaz davranan kişilere ne demeli? Bir K.Maraş katliamını protesto etmek, bir Tütengil'in cenazesine gitmek suç mudur?

Bu olayları böyle gören vurdum duymaz kendi makamını kendi çıkarını düşünen ve ilerici geçinenlere sesleniyorum. Artık susmanın zamanı çoktan gelip geçmiştir. Eğer faşist baskılara teslim olmak pasifize olmak istemiyorsak kendimize ilerici devrimci diyecek gücü bulabiliyorsak örgütlenmeliyiz. İşyerlerinde mahallelerde okullarda faşizme karşı susmayacağınızı, bizi susturamayacaklarını haykırmalıyız.

Fehmi DÖNMEZ İstanbul

EKONOMİ DÜNYASI

Dolara güvensizlik paniğe dönüştü

ANKARA(DEMOKRAT)

Son dört gün içinde altın fiyatlarında artışın tırmanışa geçmesi, ekonomik göstergenin savaşı işaret ettiği konusunda fikir birliğine gidilmesine neden oldu. Bu görüş artık dünya jandarmalığını yeteri kadar yerine getiremeyen ABD'nin para biriminin güvenilir olmaktan çıkması kanısından kaynaklanıyor.

1979 yılı başında 225 dolardan işlem gören, 1 ons altın bugün Hong-Kong borsalarında 628 dolara kadar fırlamış, Paris borsasının panik karşısında kapatılması gereği duyulmuştur.

ABD bugüne kadar paniği zaman zaman piyasaya doğrudan altın sürerek yavaşlatmaya çalışmışsa da artık içinde bulunduğu bunalım bu yöntemi devam ettirmesine olanak vermemektedir. Ortaya çıkan son durumun Dolar'a bağlı para birimlerinin de bu son konumu değerlendirmelerini ve ekonomilerini ayakta tutmaları için yeni ekonomik esaslara yönelmeleri gereğini ortaya çıkardı.

İran'la sınır ticareti gelişiyor

AĞRI(A.A)

İran'a buğday, arpa, narenciye, mercimek, kuru fasulye, margarin, domates salçası ve un gibi yiyecek maddeleriyle, de terjan, kalıplık tahta ve jenaratör verileceği bildirildi.

Ağrı Valisi'nin davetlisi olarak Türkiye'ye gelen İran'lı yetkililer ülkelerine döndüler. Aralarında Humeyni'nin özel temsilcisinin de bulunduğu 13 kişilik grup ihtiyaçları olan maddeleri bildirdiler ve bu maddeler için fiyat istediler.

Ağrı Valisi Tuncer Perçinler, Batı Azerbeycan Genel Valisi Çemşit Hakko, Humeyni'nin özel temsilcisi, Başbakanlık temsilcisi ve petrol müdürleri ile iki gün sınır ticaretine ilişkin görüşmelerde bulunulduğunu açıkladı. Bu görüşmelerde İran'ın Türkiye'den istediği maddelerin saptandığı, istenilen maddelerin fiyat listesinin önümüzdeki günlerde İran'a gönderileceği belirtildi.

Öte yandan, Ağrı Valisi'nin ifadesine göre, 10 günden beri kesilen sınır ticareti yeniden başladı ve İran'dan her gün 40 ton mazot ile 120 ton fuel-oil gelecek. Vali, İran'ın verdiği petrol ürünleri karşılığında para istemediğini bildirdi

İslam KalkınmaBankası, elektronik sanayi için 16,5 milyon dolar verdi

ANKARA(A.A)

Elektronik cihaz ve devre elemanları üretimi için gerek duyulan makina teçhizat finansmanında kullanılmak üzere, İslam Kalkınma Bankası'nca sağlanacak kredi ile ilgili anlaşma, Türkiye Elektronik Sanayi ve Ticrate A.Ş. (TESTAŞ) ve İslam Kalkınma Bankası yetkilileri arasında Cidde'de imzalandı.

İmzalanan anlaşma ile İslam Kalkınma Bankasına verilen 16.410.000 dolar tutarındaki kredi, TESTAŞ'ın, elektronik sanayinde temel yatırım niteliğinde olan ve önemli ölçüde döviz tasarrufu sağlayacak, proses kontrol cihaz ve sistemleri, yarı üretim projeleri için gerekli makina ve teçhizatın yurt dışından satın alanmasında kullanılacaktır. Sözkonusu kredi, İslam Kalkınma Bankası'nca TESTAŞ'a sağlanacak toplam 20.340.000 milyon dolarlık Kredinin ilk dilimini oluşturmaktadır. Bundan sonra İslam Kalkınma Bankası ile TESTAŞ arasında 3.930.000 milyon dolarlık teknik yadım anlaşmasının imzalanması beklenmektedir.

6500 işçi bu yıla grevde girdi

ANKARA (DEMOKRAT)

16 İşkolunda ve 80 işyerinde 6500 işçi 1980 yılına grevci olarak girdi. Grevci işçilerin 2700'ü DİSK üyesi, 1800'ü TÜRK-İŞ 1800'ü ise bağımsız sendikaların üyeleridir.

Süren grevlerin en yoğun olduğu işkolunun metal işkolu olduğu saptandı. Bu işkolunda 11 işyerinde 1500 işçiyle sürdürülen grevler, ağırlıkla bağımsız Otomobil-İş'e ait. İkinci sırayı 1000 kişiyle Tekstil işkolu, üçüncü sırayı ise konaklama ve eğlence işkolunda ağırlıkla DİSK'e bağlı OLEYİS üyesi 900 işçinin sürdürdüğü grevler almaktadır.

Hayvancılık Bankası Kurulması isteniyor

İZMİR(A.A)

İzmir Veterinerler Odası sorunların giderilmesi amacıyla bir hayvancılık bankasının kurulmasını önerdi.

Veteriner hekimleri Odası İzmir Şube Başkanı Hasan Akyıldız, dün yaptığı açıklamada bölgeler ve sektörler arasındaki dengeyi sağlamak için "Hayvancılık bankası"nın kurulması gerektiğini belirtti.

Planın, yabancı sermayeye geniş olanaklar tanıyan bir yapıya kavuşturulmasını öneren

OECD Genel Sekreteri Van Lennep 4. Beş yıllık Planın değiştirilmesini istedi

- OECD, PİYASA EKONOMİSİNİ VE KAPILARI TÜMÜYLE YABANCI SERMAYEYE AÇAN BİR EKONOMİ POLİTİKA DAYATIYOR

- 7 OCAK'TA İSE DÜNYA BANKASI TÜRKİYE MASASI BAŞKANI ADI DAVAR AYNI KONULARI GÖRÜŞMEK ÜZERE ÜLKEMİZE GELECEK

ANKARA(ANKA)

Kısa adı, OECD olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün, Türkiye'de uygulanacak orta dönemli ekonomi politikalarının belirlenmesi için ortak bir çalışma yapılmasını dayattığı bildirildi. Maliye Bakanlığı ve DPT yetkilileriyle görüşmek üzere Türkiye'ye gelen OECD Genel Sekreteri Emile Van Lennep'in bu amaçla, öncelikle IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı üzerinde bir tartışma başlatacağı belirtildi.

Bilindiği gibi, Uluslararası Para Fonu(IMF) ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların yanısıra, OECD'de IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı'na tepki göstermiş ve planın "piyasa ekonomisine güvenen" ve "yabancı sermayeye geniş olanaklar tanıyan" bir yapıya kavuşturulmasını önermişti.

Bu amaçla, Paris'de düzenlenen bir toplantıda Türk yetkililerinin Plan'ı "kesin bir dille savunmaları" ve plan ilkelerinden "ödün verilemeyeceğini belirtmeleri" üzerine, Aralık ayında ikinci bir toplantı yapılması istenmişti. Hükümet değişikliği nedeniyle gerçekleşmeyen bu toplantının yapılması için Van Lennep'in çağrıda bulunacağı bıldirilmektedir.

Türkiye'nin orta dönemde uygulayacağı ekonomi politikalar üzerindeki tartışmaların, OECD ile tamamlanmasından sonra, 7 Ocak Pazartesi günü Dünya Bankası Avrupa-Kuzey Afrika ve Türkiye Masası Başkanı Adı Davar'da Türkiye'ye gelerek aynı konuda görüşmeler yapacaktır.

EMO: Lüks tüketim sanayiinin elektrikleri kesilmelidir

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Bülent Damar, "enerji bunalımının faturasını ödeyen emekçi halkın sırtındaki yüklerin azaltılması için lüks tüketim malları üreten sanayinin elektrikleri kesilerek, konutlardaki elektrik kesintileri kaldırılmalıdır" dedi.

Bülent Damar egemen sınıfların enerji bunalımına çözüm gtetirme yeteneğinde olmadıklarını söyleyerek, şöyle devam etti:

"Ülke ekonomisi için gerekli olan alüminyum çimento ve benzeri fabrikaların üretimi kısıtlanır ve halkın konutlardaki elektrik kesintileri her geçen gün biraz daha uzatılırken, ülkemiz ekonomisine hiç bir yararı olmayan jiklet, kolonya, jilet, lüks giyim ve gıda maddeleri üretimlerinin devamına olanak sağlanması, egemen sınıfların ülke yararına olmayan tercihlerinin en açık göstergesidir"

Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı, açıklamasında ülkemizin içinde bulunduğu enerji darboğazının yıllardır uygulananyanlı ve dışa bağımlı enerji politikasından meydana geldiğini söyledi. Damar ayrıca, yılların yanlış politik tercihinin sorumluluğunun Türkiye Elektrik Kurumu çalışanlarına yüklenmek istendiğini, bu nedenle bu kurumda görülmemiş bir kıyım uygulandığını bildirdi.

●

GÖZLERİ GÖRMEYENLER İETT ARAÇLARINDA PARASIZ SEYAHAT EDECEK

HABER MERKEZİ

Belediye Başkanı Aytekin Kotil, gözleri görmeyen vatandaşların otobüslerde parasız seyahat etmelerini için bir çalışma yapıldığını ve bu çalışmanın bir ay içinde tamamlanacağını açıkladı.

Luleburgaz'da antidemokratik baskılara karşı miting yapıldı

LULEBURGAZ
Fikret TANMAN

Geçtiğimiz günlerde Lüleburgaz'da demokratik kuruluşların katılımıyla faşizmi ve anti-demokratik baskıları kınayan bir yürüyüş yapıldığı bildirildi. TÖB-DER, DEV-GENÇ, YDGD ve Tarım-Der gibi kuruluşların gerçekleştirdikleri gösteriye halkın büyük ilgi gösterdiği belirtildi. 2 bin kişinin katıldığı gözlenen mitingin olaysız sona erdiği açıklandı.

Avcılar belediyesi, halkı sahte kooperatifçilere karşı uyardı

HABER MERKEZİ

Avcılar Belediye Başkanı Yüksel Çengel basına bir bildiri sunarak, halkı sahte kooperatifçilik ilanlarına karşı uyardı. Yüksel Çengel'in bildirisinde bu konuda şu görüşlere yer verildi:

"Son günlerde gazetelerde çıkan ilanlar ve dağıtılan broşürlerde bazı kooperatiflerin belediyemiz sınırları içinde kurulduğu, imar planlarının alındığı, üye kaydına başlandığı yolundaki bildirileri, halkımızın haklı özlemlerinin hangi amaç için kullanılmak istendiğinin bir kanıtıdır. Çünkü, elimizde bu kooperatiflerin belediyemize hiç bir başvurusu bulunmadığı gibi, anlaşıldığı kadarıyle, imar planına göre, talep ettikleri şekilde inşaat izni verilmesi olanağıda bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle, bu nitelikteki kooperatiflere üye olan vatandaşların ve kredi verecek kamu kuruluşlarının güç durumda kalacağı şimdiden bellidir".

Belediye Başkanı bildirisini şöyle bitirdi: "Vatandaşların hayati önem taşıyan sorununu sömürerek, ekonomik çıkar sağlamayı kendilerine amaç edinen spekülatörlerin, halkımızı mağdur etmemeleri için konuya ciddiyetle eğilmiş bulunmaktayız. Avcılar Belediyesi sınırları içinde arsası olduğunu söyleyerek üye kaydına başlamış veya başlayacak kooperatifler hakkında belediyemizden bilgi alınmasını önemle tüm yurttaşlara duyururuz."

Fotoğrafta sık sık faşistlerin saldırısı na uğrayan, devrimci öğrenciler faşizme karşı mücadele andı içerken görülüyor.

Fındıklı'da liseyi işgal eden faşistler okuldan çıkarıldı

FINDIKLI, RİZE
(AKA AJANS)

Rize'ye bağlı Fındıklı ilçesinde geçtiğimiz günlerde, telefon hatlarını keserek liseyi işgal eden faşistlerin devrimciler tarafından okuldan çıkarıldıkları bildirildi.

Edinilen bilgiye göre, okula gelemeyen 15-20 kişilik silahlı bir grup, Fındıklı Lisesini sarıp, telefon hatlarını kestikten sonra okulu bastı. Duruma müdahale etmeye çalışan bir devrimci faşist olduğu bildirilen saldırganlar tarafından tabanca kabzasıyla yaralandı. Ayrıca Okul Aile Birliği Başkanı olan bir yurtsever aynı saldırganlarca yaralandı ve okul kurşun yağmuruna tutuldu, halkın yardımıyla devrimcilerin okuldan çıkarttığı saldırganlara vali ve kaymakamlık yetkililerince hiçbir işlem yapılmadığı ileri sürüldü. Bunun üzerine aynı günün akşamı çevre köylerden gelen halkın da katılımıyla saldırı protesto edildi.

Öte yandan saldırıya katıldığı bildirilen Selahattin ve Tacettin Hocaoğlu ile Zeki ve Yaşar Arkınç adlı kişilerin yıllardar faizcilikle geçinmeleri nedeniyle Fındıklı halkınca sevilmedikleri bildirildi.

YENİ HÜKÜMETLE BİRLİKTE ÇALIŞMA BAKANLIGINDA SÜRGÜNLER BAŞLADI.

İM-DER üyesi müfettişler üzerindeki baskılar

- İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIGINA GETİRİLEN MHP YANLISI KİŞİNİN ETKİSİYLE IM-DER ÜYESİ TÜM GRUP VE BAŞKAN YARDIMCILARI DEGİŞTİRİLDİ.

DEMOKRAT (İZMİR BÜROSU)

1973 yılında kurulan ve kısa adı İM-DER olan Çalışma Bakanlığı İş Müfettişleri Derneği üyeleri yeni hükümetin iş başına geçmesiyle birlikte sürülmeye başlandı.

Yeni Hükümetin yıldırma politikasının bir devamı olarak,İM-DER üyeleri üzerinde sürgünler yoğunlaştı..İM-DER üyesi tüm grup ve başkan yardımcıları değiştirildi..İş teftiş kurulu başkanlığına da MHP yanlısı bir kişi getirildi.

Kısa bir süre önce Danıştay tarafından onaylanarak yürürlüğe giren ve halende yürürlükte bulunan ,çalışma hayatını düzenleyen İş teftiş tüzüğünün müfettişlerin çalışma alanlarını belirleyen bölümünde,müfettişlerin çalışma alanları 4 sınıfa ayrılmış,bu sınıflardaki grupların herbirinde en az 3 yıl süreyle görev yapacakları,başladığı sınıfta 3 yılını dolduran müfettişlerin diğer sınıftaki gruplara aktarılacağı belirlenmiş,sınıflar ki bu değiştirme işleminin o sınıftaki grupta en uzun süre görev yapmış olanlardan başlanıcağı, bu tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen hizmet sürelerininde değiştirme işleminde göz önüne alınacağı açık ve kesin bir biçimde ifade edilmiş iken,birinci sınıf dahil İzmir grubunda 20-25 yıllık 15'ten fazla müfettiş bulunmasına karşın henüz bu grupta iki yılını dahi doldurmamış bulunan Ali Gümüşay Elazığ Grubuna,S.Cenani Yalkın ise Erzurum Grubuna başkan olarak görevlendirildiler.Elazığ ve Erzurum da ise sanayiin ve sendikal faaliyetlerin yoğun olmadığı öğrenildi

Başbakanlık çalışanlarına baskı uygulanıyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Başbakanlık'ta çalışan memurlara baskı uygulandığı ve çalışanların mesai ücretlerinin ödenmediği öğrenildi.

Memurların bazıları başbakanlıktaki görevli memurların, koruma polisleri tarafından baskı altında tutulduğunu TÜM-DER üyelerinin tehdit edildiğini, kendilerine küfür edildiğini de memur söyleyerek memur yardımlaşma sandığının da zor kullanarak dağıtılmak istendiği, bir yandan da yeni alınan memurların toptan üye edilerek, yönetimin zorlanmak istendiğini belirttiler.

Kayseride 43 hademenin işine son verildi

KAYSERİ
Davut GÜLEÇ

Ecevit Hükümeti döneminde ildeki okullarda çalıştırılmak üzere sınavla alınan 43 hademenin işine yeni Milli Eğitim Müdürü tarafından son verildi.

İki ay önce eski Milli Eğitim Müdürü döneminde işe alınan 43 hademenin yeni atanan Milli Eğitim Müdürünün isteği üzerine işten atıldığı öne sürülüyor. Hiçbir gerekçe gösterilmeden ve maaşları dahi ödenmeden sokağa atılan hademelerin Vali Babür Ünsal'la görüşmek istedikleri, ancak valinin kendilerini kabul etmediği öğrenildi. Görevlerine son verilen hademelerin yerine sağcı militanların doldurulmaya başlandığı öne sürülmektedir.

Bu arada TÜS-DER Kayseri Şube Başkanı Ali Dinigüzel ve Ziraatçılar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Celal Keçeli verdikleri demeçlerde olaydan Kayseri Valisini sorumlu tuttular.

●

SAMSUN'DA SOSYAL KONUTLARA İZİNSİZ YERLEŞENLER GÜVENLİK KUVVETLERİNCE ÇIKARTILDI

SAMSUN(A.A)

Samsun'da İmar ve İskan Bakanlığı'nca, dar gelirli yurttaşlar için yaptırılan konutlara bazı kişilerin izinsiz girerek yerleştikleri ileri sürüldü. Güvenlik kuvvetlerinin duruma müdahale ederek sözkonusu kişileri konutlardan çıkarttıkları bildirildi.

GÖSTERGE

İlk elli gün: Fiyasko

Arslan Baser KAFAOGLU

Ekonomik alanda, Demirel işbaşına gelince, bilinen çevrelerin umudu şöyleydi: "Demirel, ne de olsa güngörmüş, tecrübeli adam, Ecevit gibi şair, hayâlci değil,. Bu yokklukların hemen hakkından gelir. Ampul, ilâç gibi şeylerin yokluğu bir kaç milyon dolarlık iş. Demirel nasıl olsa bulur çareyi." Oysa Demirel, bu gibi küçük döviz isteyen malların bile yokluğunu gidermek bir yana, akaryakıt bunalımının Ecevit döneminden de daha şiddetli sürmesini de engelleyemedi. Akaryakıt yokluğundan hastaneler, okullar, oteller fabrikalar kapanacak hale gelmiştir. Türkiye Cumhuriyeti 2.Dünya Savaşında ve hattâ Osmanlı İmparatorluğu, 1.Dünya Savaşında böylesine üşütmemişti halkı... Demirel, tecrübeliliğini değil acemiliğini konuşturdu. Şu elli günü aşan dönemde.

Düzenin her çıkmaza girdiği anda olduğu gibi gündeme, etkili çevrelerin olan bitene tepkisi geliverdi. Demirel bu tepkiyi hiç kendi üstüne alınmıyor. Aslında tepkinin kendisini de kapsadığını gösterecek açık satırlar var; Örneğin, devlet kadrolarının kısa sürede hallaç pamuğu gibi atılmasının ve partizan atamaların açıkça suçlandığı metin bile Demirel'in muhtırayı üzerine almasına yetmemiştir.

Şimdi sahneye başka etkili kimseler de çıkıyor. Örneğin OECD Genel Sekreteri ve Türkiye'ye Yardım Konsorsiyumunun Başkanı Van Lennep ile Amerikan Dışişleri ve Savunma Başkan Yardımcıları Ankara'da temaslarda bulunuyorlar. Bu yazı çıkarken Van Lennep, Türkiye'den ayrılmış olacak. Van Lennep'ten bir yandan Ecevit hükümetinin yaptığı borç ertelemelerinin daha bir açıklığa kavuşturulması öte yandan üretimin ve ihracatın artırılması için yeni kaynakların sağlanması istenmiş olacak. Türkiye'nin Ecevit hükümeti görevi devraldığında 6 milyar dolarlık hemen ödenmesi gereken borcu vardı. Bu borç artmış ve şimdi 7.5 milyar doları bulmuştur. Ecevit hükümeti bu borçları bir erteleme getirmiş ve bu erteleme faiz ve taksitlerinin bile gerçekçi olmadığı ve Türkiye'nin bunu bile ödemeyemecali bulunmadığı anlaşılmıştır. Aralık ayında Ecevit hükümetinin erteleme programına göre ödenmesi gereken 290 milyon dolarlık borç yükünü ödeyemez hale geldiğinden, durum alacaklılar, yönünde son derece soğuk karşılanmıştır. Dış krediler çok yavaş işler hale gelmiştir 1.5 milyar dolarlık kredi vaadinden ancak 675 milyon dolarlık kısmı elimize geçmiştir. Daha fazlasının ne zaman geleceği IMF'ye bağlıdır. Hükümet, IMF ile durumu ayarlayabilmiş değildir. Van Lennep'e bütün bunlar anlatılmış ve kendinden acele yardım istenmiş olacaktır.

Ankara'ya gelenlerin ikinci grubunu Amerikan Dışişleri ve Savunma Bakanlıkları Bakan Yardımcılarıdır. Bu iki bakan yardımcısı ile bir ortak savunma anlaşması imzaya hazır hale gelecektir. Bu işleme diplomatik dilde "parafe edilme" deniyor. Buna karşılık, Birleşik Amerika ve batı blokundan daha elverişli kurallarla yardım ve kredi isteminde bulunulacaktır. Bu iki ziyaret Demirel'in dış politikayı Fatin-Rüştü-Menderes ekseninin 1954'te uyguladığı dış politika çizgisine çekeceğini gösteriyor.

Dış olaylar, baskı yasaları, olan bitenler bu perspektif içinde düşünülmeli.....

GÜNÜN GÖZLEMİ

Deniz Bitti

Talip APAYDIN

Sol sosyalizmdir, sosyalizm komünizm demektir, komünizm cehennemdir, öcüdür. Sağa, biraz daha sağa...

Kırk yıldır bu rota izlendi. Geldik 1980 yılına. Eserlere eserler kattık, büyük Türkiye yarattık. İri kıyım liderler yetiştirdik. Özgürlük ve demokrasi içinde, asil milletimizin layık olduğu iktidarlar elinde 1980 yılının başında bir de ne görelim? Devletimiz dünyanın en yoksul devleti. Milletimiz dünyanın en yoksul milleti. Uçan kuşa borçlanmışız, borçlarımızı ödeyemiyoruz. Ödiyemediğimiz için dışardan alınacak en gerekli malları alamıyoruz. Yeni borç da bulamıyoruz. Borcun uzun vadelisini kısa vadelesini, çok faizlisini hepsini alıp bitirmişiz. İtibarımızı sıfıra indirmişiz. Bize kimse güvenmez olmuş. Aman ilaç verin, hastalarımız ölüyor, vermiyorlar. Akaryakıt verin, taşıtlarımız çalışmıyor, evlerimiz ısınmıyor, soğuktan donacağız, vermiyorlar. "Önce borçlarınızı ödeyin diyorlar. Kalmışız kışın ortasında damdazlak.

Bu hükümet gider dertler biter diyen Demirel başbakan. Ama hastaneler buz, okullar buz, evler buz...Ecevit gitmeseydi böyle olmayacakmıydı, gene böyle olacaktı. Çünkü deniz bitti. Kırk yıldır "sağa, biraz daha sağa" politikasının sonu bu. Üretim durmuş, tüketim körüklenmiş, dışa bağımlı çarpık kapitalizm alabildiğine atmış kazıklarını. Hovardaca harcanmış tüm kaynaklar, iç sömürüye dış sömürüye peşkeş çekilmiş. Küçük bir azınlık akıldışı [illegible] yollarla semirtilmiş. Ülkenin tüm varlığı hortumla çeker gibi belli bir zümrenin kasalarına çekilmiş. Doymak bilmez bir açgözlülükle milyonlarına milyonlar ekliyerek şiştikçe şişmiş. Halk kitleleri yoksullaşmış, Bunun karşılığında vurguncu takımı kaşla göz arasında karun gibi zengin olmuş, milyarlara tırmanmış. Bu çağda nasıl bir düzendir bu, nasıl bir yönetimdir.? Düş mü, karabasan mı, anlamak zor.

Kaçakçılık, karaborsa, rüşvet...dizboyu. Şimdilik, yetmiyor hainliğe. Çünkü ahtapot gibi girmişler heryere. İçten çürütmüşler. Çağdaş sömürü düzeni bir ulusu daha çok, daha çok sömürebilmek için her çareye başvuruyor. Tüm ışıkları söndürüyor, halktan yana sesleri kısıyor. Karıştırıyor, güçsüzleştiriyor ve işine bakıyor. Olan budur Türkiyede kırk yıldır "sağa, biraz daha sağa" politikası Türkiyeyi bu çıkmaz sokağa getirip bıraktı. Çaresiz kıldı halkı. İri kıyım politikacıların, sayısız bol liderlerin bunca nutuklarına karşın halkımız yokluklar içinde mutsuz bir yaşam sürüyor. Çoğu işsiz, günlük ekmeğini kazanamıyor. Çocuğuna okul bulamıyor, hastasını iyileştiremiyor, evini ısıtamıyor. Nice umutları söndü, kendinden yaşlanmış gibi görünenlerin hiç bir yararını görmedi. Her başa gelen hükümet anamalcı çevrelerin işine yaradı. Onları semirtti. Sağcı iktidarlar kırk yıldır etkinliklerini arttıraraak halka değil, anamalcılara hizmet verdi. Türkiye bunun için çıkmaza girdi.

Şimdi ne yapılabilir? Tüm yurtsever demokrat aydınlar, halkımızı da içine alan güçlü bir kümeleşme ortamı yaratmalı, bireysel çıkışları, dağınıklığı bırakmalı. Bizi güçsüzleştiren sömürü düzeninin karşısında akıllıca tavır almalı. Tarihsel bir görev bu. Değilse çok değilse geç kalmış olacağız.

Görüşmeler Ankara'da başladı

ABD üsleri açılıyor

● SENATÖR TUNÇKANAT "BU ANLAŞMA ÇIKARLARIMIZI ZEDELEYECEK VE BİZİ YUNANİSTAN VE İSPANYA'NIN STATÜSÜNÜN ÇOK GERİSİNE İTECEKTİR" DEDİ.

HABER MERKEZİ

Türkiye Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen ile Amerikan Dışişleri Bakanı Cyrus Vancein 13 Aralıkta Brüksel de yaptıkları görüşmenin sonucu olarak dün Türkiye ye gelen Amerikan Dışişleri Danışmanı ve Güvenlik işleriyle ilgili Dışişleri Bakanlığı Yardımcısı Nimetz ile Savunma Bakanı Savunma Bakan Yardımcısı James Ciena Ankara'ya gelip görüşmelere başladılar.

Ankara'da yapılan görüşmelerden sonra anlaşmanın hemen parafe edilmesi bekleniyor. Özellikle Amerikan üslerinin geçici statüsünün bu tarihte sona ermesi anlaşmanın hukuksal bir zorunluk ileri sürülerek ve mutlaka ödünler verilerek imzalanacağını göstermiyor.

Parafe edilmesi beklenen anlaşmada "Tesislerin Türk yetkililerinin emrinde olması ve bu tesislerde ortak çalışmalarda bulunulması" gibi bir ifade kullanılacağı sanılıyor. Dışişleri bu anlaşmanın koşulları ve unsurlarına ait bir açıklamada bulunmuyor. Ancak anlaşmada politik spekülasyonlara yer vermemek için "KİRA" teriminin geçmeyeceği bununla birlikte anlaşmanın "Karşılıklı alıp verme" temeli üzerine kurulacağı Dışişleri yetkilileri tarafından açıklandı.

Anlaşmaların tekniğini Amerikan yardımını kongrenin onayına bırakan ama üslerin çalışmasını derhal başlatan bir mekanizmaya dayandığı anlaşılıyor. Bu konuda açıklama yapmasını istediğimiz Senatör Haydar Tunçkanat üslerin esasına zaten itiraz etmekle birlikte, bu mekanizmanın Türkiye'nin çıkarlarını ayrıca zedeleyeceğini ve bizi Yunanistan ile İspanya'nın statüsünün çok gerisine iteceğini belirtti.

Parafe edilmesi beklenen anlaşmada "tesislerin Türk yetkililerinin emrinde olması ve silâhların NATO hedefi dışında kullanılması yasağı bulunmaması" gibi bir ifade bulunacağı öğrenildi. Sağlanan bu kolaylığa karşılık Türk Silahlı Kuvvetlerinin yıllık malzeme ve silah gereksiniminin "en hızlı" ve "en çabuk" şeklinde teminine çalışılacak. Bu maksatla Türk ve Amerikan uzmanlarından kurulu bir heyet önce beş yıllık, sonra da yıllık malzeme ve silah gereksinimlerini ve bunların "en çabuk" ve "en ucuz" sağlanması şeklinde saptayacaklar.

ANLAŞMANIN TARİHİ VE SONUCU

İlk Türk Amerikan ortak Savunma Anlaşmasının imzalanmasından 25 yıl sonra konu yine gündeme geldi. Bu anlaşma temel olarak NATO "Kuzey Atlantik Savunma Anlaşması" ana sözleşmesinin ikinci maddesine dayanıyor. Bu maddeye göre üye ülkelerin savunmalarının düzenlenmesi için karşılıklı anlaşmalar yapılabileceği belirtiliyor.

Gerilere doğru bakarsak bu metne dayalı olarak Menderes Hükümetinin "anlaşmayı" daha doğrusu "anlaşmaları" parlamentodan geçirmediğini görürüz. Öyle ki o tarihte anlaşmalar Parlamentodan geçmeden telefon görüşmeleri ile kararlaştırılmış ve Türkiye'nin Amerika'ya ödün verdiği ilk anlaşmalar bu koşullarda yürürlüğe girmişdi. Daha sonra bu anlaşmalar bir tek metin haline getirildi ve 1969 yılında Demirel Hükümeti tarafından imzalandı. Anlaşmaların TBMM'sinden geçmesi konusunda Milli Birlik grubunca yapılan direnmeler sonuç vermedi. Zamanın Dışişleri Bakanı Çağlayangil, Fatin Rüştü Zorlu'nun dayandığı gerekçelere dayanarak Senato'da özetle şöyle bir savunmada bulundu: "Temel Anlaşma NATO anlaşmasıdır. İkili anlaşmalar bu anlaşmanın ikinci maddesindeki bir hükmün uygulanmasına yöneliktir. Bu nedenle Yasama organınca onayı gerekmez."

Bugünlerde imzalanacak olan anlaşmanın da aynı gerekçe ile Yasama organlarından geçmesine gerek duyulmadan işin olup bittiye getirileceği anlaşılmaktadır. Buna karşılık ABD'nin yükümlülükleri ABD Kongresinin onayına bağlı bırakılmıştır. Şöyle ki: Türkiye'deki ABD üsleri "Ortak Kullanım" adıyla Amerikalılarca kullanılacak, fakat bunun karşılığı olarak ABD'nin ne vereceği konusu askıda kalacaktır. Bir ortak Komisyon Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir yıllık ve beş yıllık gereksinimlerini saptayacaktır, ancak bu komisyonunun işlerliği tartışma konusudur.

Türkiye Dışişleri Bakanlığı verilecek malzemenin ABD kongresi kararı olmadan verilebileceğini savunmasına rağmen, uzmanlar ABD yasalarına göre, belli miktarın üstündeki silah satışlarının "kredili olsun, peşin olsun, hibe olsun" mutlaka ABD Kongresinden geçmesi zorunluluğu olduğunu belirtmektedirler.

Bugün yapılacak görüşme ve parafe edilecek anlaşmalardan çıkacak sonuç; "ABD'nin üsleri otomatik olarak kullanabileceği ve Türkiye'nin bunun karşısında elde edeceğinin bugüne kadar kaybettiklerinden başka bir şey olmayacağıdır.

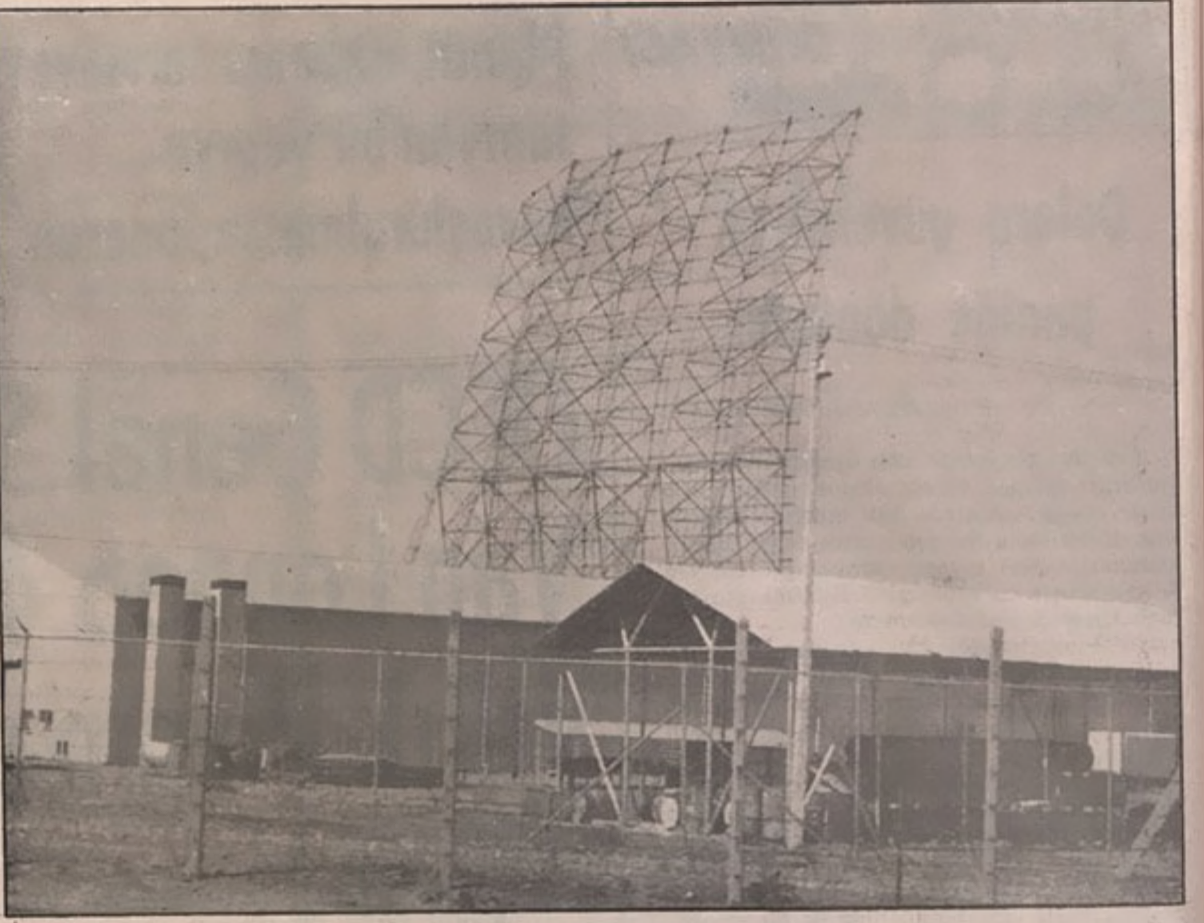

Üsler, Türk yetkililerinin emrinde olacak

Taraki döneminde yapılan reformlar ve muhalefet güçleri

● "İslamcı" gerillalar özellikle Pathan aşireti üyelerinden oluşuyor

AFGANİSTAN DOSYASI

② DIŞ HABERLER SERVİSİ

YENİ REJİMİN PROGRAMI

6 Mayıs'ta Taraki, devrimin ilkelerini açıklıyordu.

1) Yeni yönetim işçi sınıfından ve tüm ezilen halktan yana ilerici bir politika güdecektir.

2) Toprak reformu yapılacak, fiyatlar düşürülecek, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişme yolunda yürünecektir.

3) Devrim kendi koşullarına özgü bir yol izleyecektir.

4) Gerçekleştirilen eylem bir hükümet darbesi değildir, çünkü iki yıldır bu devrimin hazırlığı içindeydi ve ordudaki darbeci subaylar tarafımızdan eğitilmekteydi.

5) Bundan böyle, işçilerin ve köylülerin kendi partileri olan DHP aracılığıyla iktidarı başlamıştır.

6) Ülkenin kalkınması, devletin öncülüğünde gerçekleştirilecek ve öncelikle toprak reformu yapılacaktır.

7) Afganistan Demokratik Cumhuriyeti bağımsız, bağlantısız ve barışçı bir politika izleyecek ve yumuşama yolunda çaba gösterecektir.

8) ABD ve diğer batılı ülkelerle düşman tavrına girilmeyecektir.

9) Yeni iktidarın niteliği "İlerici demokratik bir hükümettir. Tarihi belli olmamakla birlikte seçim yapılacak ve basın özgürlüğü tanınacaktır.

TEPEDEN İNME VE ACELECİ REFORMLARI

Taraki rejimi şu reformları gerçekleştirmeye çalıştı:

Ülkede ilk kez sendikalar yasallaştı.

Köylülerin tüm borçları iptal edildi.

680.000 aileyi içeren geniş bir toprak reformu tasarısı hazırlandı. Ancak, Taraki rejimi, yalnızca 50.000 aile için bu reformu uygulayabildi.

% 95'inin okuma-yazma bilmediği halk için yaygın bir eğitim planı gündeme getirildi.

Kadınların durumu düzeltilmeye çalışıldı. Örneğin damatların ödemek zorunda oldukları başlık parası azaltıldı.

Ülkedeki çeşitli uluslara haklar tanındı. (Kendi dillerinde eğitim, radyo ve gazete yayınları)

Tüm teşebbüslerin en azından % 51'inin devletleştirilmesi, gündeme getirildi.

Devlet kademeleri gerici ve lümpenlerden temizlenmeye çalışıldı.

Uluslararası sorunlarda anti-emperyalist ve bağlantısız bir tavır takınıldı.(Örneğin ABD. işgali altındaki Puerto Rico'nun bağımsızlığı istendi.)

Ancak, bu reform tasarısında bulunan maddelerin gerçekleştirilmesi için çok aceleci bir tutum içine girildi. Ülkenin sosyo-ekonomik yapısı, feodal derebeylerinin gücü ve hakim olan gerici ideolojiler gözönüne alınmaksızın, bunların gerçekleştirilmesi amacıyla sert bir tutum takınıldı.

Toprakları kamulaştırılmak istenen feodal unsurlar aynı zamanda hem aşiret reisi, hem de dini lider durumundaydılar. Bu toprak sahipleri, 1978 yılında ekin yapmayarak beklediler. Bu ülkede, toprak sahipleri için sorun, küçük çiftlikleri için gübre, tohumluk buğday ve tarım araç-gereçlerini sağlamaktır. Büyük toprak sahipleri aşırı vergilendirme nedeniyle bu gerekleri yerine getiremediler. Sonuç olarak hasat çok düşük oldu. Buğday açığını, SSCB ve Hindistan kapatmak zorunda kaldı. Toprak sahipleri de, kendilerine bağlı küçük üreticilere Kabil hükümetinin güçsüzlüğünü göstererek onları ayaklanmaya teşvik ettiler.

Hükümet aynı zamanda, kadınların durumunu değiştirmek için çok aceleci davrandı. Sadece kız çocuklarına ilköğretim zorunluluğu koymakla kalmadı evli kadınları da özel kurslara çağırdı. Yapılanlar, hükümete başkaldıran Hazarafat'taki şiiler ve yandaşlarının tepkilerini çekti. Kadınların eşlerinden yükselen itirazlar sonuçta, bu erkekleri, eşlerini okullardan geri çekmeye kadar vardı. Kırsal alanlardaki "Halk" çılar, bu gericiler tarafından vahşice öldürüldü. Şiiler ve Sünniler birlikte hareket ederek, kadınların esirlikten kurtuluşlarını "İslam prensiplerinin çiğnenmesi" olarak ilan ettiler.

MUHALEFET GÜÇLERİ

Taraki rejiminin bu tepeden inme girişimleri, ülkedeki muhalefeti güçlendirdi. Bu güçler, özellikle Beluci ve Pathan'ların bağlı bulundukları feodal derebeyleri ve aşiret reisleri tarafından örgütleniyor.

Hindikuş Dağları'nın güneyindeki bölgede yaşayan Sünni Pathanlar, (Nüfusun 40'ını oluşturan bir aşiret üyeleri) ilkel bir yaşam sürdürüyorlar. Pathan aşireti klanlara bölünmüş. Her klan, aileleri tarafından seçilen bir "Malik" tarafından yönetiliyor. Malikler de aşiret reisini han seçiyorlar. Bu bölgede yaşayan insanlar, tamamen kendi maliklerinin veya hanlarının yönetimi altındadırlar. Bu aşiret reisleri halklarını yönetime karşı silahlandırmışlardır. Müslüman gerillalar diye tanınanlar, özellikle bu aşiretlerden oluşmuştur Bunlar komünizmi şöyle tanımlıyorlar:

"Komünizmde din yoktur, camileri fabrika yaparlar, kadınları alıp götürürler, Kuran'ı yırtarlar, biz bunun için komünizme ve Rusya'ya düşmanız."

Pathan aşireti öteden beri ilkel bir yaşama sahip. Kan davalarıyla da güçlenen sert bir yapıları var. Bu nedenle gerilla savaşını başarıyla sürdürüyorlar.

Pakistan sınırında yaşayan Beluciler ise, Pakistan'daki Ziya Ül Hak rejimi tarafından silahlandırılıp korunuyor. Pakistan, bu halka özerklik verilme korkusuyla, Afgan rejimine karşı kışkırtıyor.

Taraki rejimi, önceleri dine karşı cephe almıştı. Ancak sonraları bu tutumun tepkilerini görerek, dine sahip çıkmaya, örneğin radyodan Kuran yayını yapmaya başladı. Sık sık kullanılan "yoldaş" sözcüğünü terketti. Ancak bu yeni tutum hiç bir sonuç sağlamadı.

Bugün Pakistan'da rejime karşı gerilla savaşını sürdüren başlıca güçler şunlar.

En önemlileri, Hizb-i İslami (İslam Partisi) ve İslam Kardeşler Örgütü (Jamiat-ı İslam). Bu güçler Pakistan sınırında yoğunlaşıyor. İslam Partisinin ana merkezi Pakistan'daki Miramşah kentinde bulunuyor. Bu kamp Pakistan ordusundan bazı subaylar tarafından yönetiliyor. Gerillalar, Pakistan araç ve gereçleriyle donatılmış durumda.

Müslüman kardeşler örgütü de çok güçlü. Afgan rejimi bunlara Şeytan Kardeşler adını takmış. Bu örgüt Davut Han zamanından beri adını duyurmuş. Bu nedenle, hükümet aleyhtarları, bu örgütün Davut Han taraftarı olduğunu ileri sürüyorlar. Müslüman Kardeşler de Ziya Ül Hak rejimi tarafından destekleniyor.

İslam Partisi'ni ve Müslüman Kardeşler'i destekleyenler arasında İran'lı Azeri Dini Lider Ayetullah Şeriat Madari'de bulunuyor.

Şii Lider Balki'nin çevresinde toplanan bir grup Şii de, İran'dan (hem Şah, hem Humeyni) destek alarak güçleniyor.

Belucilerin örgütü ise İttifak-ı İslam adını taşıyor. Bundan başka Cemiyet-i İslami adında bir örgütte mevcut. Cemiyet-i İslami, Hareket-i İslami ve Ulusal Kurtuluş Cephesi (Mucaddid-i İlema) adındaki örgütler arasında sıkı bir işbirliği var. Cemiyet-i İslami Lideri Prof. Burhaneddin Rabbani, muhalif güçler arasında bir birlik kurmak istediklerini söylüyor ve yurt dışından destek aldıklarını yalanlıyor.

Ayrıca, ÇKP eğilimindeki Şule-i Cavid adında küçük bir örgüt daha var. Ancak bu örgüt, Çin'den bile pek büyük bir yardım alamıyor. Çin, yapacağı yardımları daha çok, güçlü hareketlere vermeyi tercih ediyor.

Muhalif hareketler, çeşitli ülkelerden destek alıyorlar. Bunların başında Pakistan, İran Çin ve Suudi Arabistan geliyor.

Gerillalar bugün ülkenin % 80'ine yakınını denetimleri altında tutuyorlar. Ancak bu bölgelerde nüfus çok az. Nüfusun fazla olduğu yörelerde hükümet güçlü durumda. Kabil'in 100 km. kuzeyindeki Panşir Vadisi, Nuristan eyaletinin hemen hemen tümü, Kunar Nehri ve Pakita eyaleti isyancıların elinde. Ayaklanmanın mevzilendiği doğu kesimler dışında gerillalar bir de tüm merkezi dağlık alanlarda fazla sayıda kişiyle hareket edebiliyorlar ancak dağlık yörelerde geri alınamayacak, sağlam konumlarda değiller.

Ayaklanmaları sürdüren hareketlerin kendi içlerinde ve birbirleriyle ideolojik bir birlikleri yok. Yalnızca önderleri olan kabile reislerinin emriyle hareket ediyorlar. İsyancıların aralarında bir birlik olmaması onları zayıflatıyor. Ancak liderler, daha Taraki döneminde Pakistan'da bir araya gelmişti. Amerikan kaynaklı bilgilere göre, şimdilerde bu ayaklanmacılar koordine eylemler sürdürebilmek için aralarında anlaşacaklar. A.B.D'nin de, isyancılara askeri yardım yapması bekleniyor.

Nur Muhammed Taraki

Kızgın bir savaşın ortasında büyüyor Afganistanlı çocuklar.

YARIN:
AFGANİSTAN'DA
DEVRİM
GERÇEKLEŞTİRİLEMEDİ

Taraki rejiminin reformları da, feodalizmin çözülmesini sağlayamadı

1978 Nisanında Taraki'nin bir darbe sonucu iktidara gelişi, Pathan aşireti ve diğer feodal unsurlar tarafından iyi karşılanmamıştı. Taraki grubu, son derece doktriner, katı toplumsal gerçeklerden uzak, halktan ayrı bir kadrodan oluşuyordu. Daha önce Davut Han rejimi sırasında da reform girişimleri olmuştu. Ancak bunlar sonuçsuz kalmıştı. Taraki'ye kadar Afganistan'da egemen olan tüm rejimler, (Emanullah Han'da dahil) ülkeyi yoksulluğundan kurtarmak, mevcut olan altın gibi değerli rezervleri kullanıma açmak, sanayii geliştirmek için çabalarda bulunmuşlardı. Ancak, tüm bu çabalar, yukarıdan aşağıya, düzensiz ve aceleci yöntemlerle gerçekleştirilmeye çalışıldığı için başarısız olmuştu. Örneğin, Emanullah Han, ülkedeki tüm feodal ünvanların kaldırılması için bir yasa çıkartmıştı. Fakat, feodalizmin kendisinin, ekonomik-toplumsal-kültürel anlamda dağılmasını sağlayacak önlemler alınamadığı için, bu tür yasalar hiç bir sonuç vermemiş, ülkedeki aşiretler içinde yine "malik"lerin ve "han"ların gücü ve etkisi sürmüştü. Sanayii gerçekleştirmek yerine ancak yasalarda kalan değişiklikler konulduğu için, aşiretler tüm kuvvetlerini korudular.

Ülkede bir endüstri ve işçi sınıfı yaratılmadığından, kültürel alanda da, feodallerin egemenliği sürdü. Aşiret reisleri, kendi üyeleri arasında dinsel anlamda tam bir etkinliğe sahip. İslam ideolojisi, en büyük rejim aleyhtarı unsur olarak kullanılıyor. Rejimin, bu konuda da sert ve tutucu bir tavır takınması, sonuç olarak, aşiret reislerine yarıyor. Özellikle Taraki rejiminin İslamı simgeleyen yeşil bayrağı kaldırarak, yerine kızıl bayrak koyması, tepkiyle karşılanmıştı. Daha sonra, yönetim bu konudaki tavrını değiştirdi. Kabil Radyosundan dinsel demeçler verilmeye başlandı. Başkentteki camilerde yönetim taraftarları dini vaazlar verdiler. Taraki iktidara geldikten sonra, gülünç bir tepeden inmecilikle, herkesin birbirini "yoldaş" diye çağırmasını emretmişti. Bu da, tepkiyle karşılanınca birkaç ay sonra, bu adet kaldırıldı.

Ancak, tüm bunlar, dinsel ideolojik muhalefetin gelişmesini engelleyemedi. Öte yandan, aşiret reisleri ordu içinde de "Siz de Müslümansınız, biz de. Niçin bize karşı silah kullanıyorsunuz?" şeklinde propaganda yapmaya başlayınca, Sovyet uzmanlarınca yetiştirilmiş ve rejime o kadar bağlı olan ordu da da ayırım başgösterdi. Tüm bu başarısızlıklar, darbecileri birbiri ardına yıpratarak, Sovyetler'in doğrudan müdahalesini, rejimin devamı için zorunlu kıldı.

Haksız tayinler için SSK Genel Müdürlüğüne başvuruldu

ADANA(DEMOKRAT)

Adana SSK hastahanesindeki görevlerinden alınarak başka illere sürülen 4 işçi ile 3 hemşirenin tayinlerinin durdurulması için SSK Genel Müdürlüğü'ne 500 kişinin imzasını taşıyan telgraf çekildi. Öte yandan Devrimci Sağlık İş Sendikası Adana Şube Başkanı Hasan Burgaç, "İlerici sağlık personelinin çalışma şevkine siyasi balyoz indirildi" dedi.

Burgacı yaptığı açıklamada, ilerici, demokrat, devrimci sağlık emekçilerinin gerekçe gösterilmeksizin çeşitli illere tayin edilmesini, MHP eğilimli Sağlık-İş Sendikası'nın tezgahladığını belirterek, Sağlık Genel Başkanı Mustafa Başoğlu'nu açık oturuma çağırdı.

Adana'da şubesi bulunan 7 demokratik kuruluş da yayınladıkları ortak bildiride, SSK hastanesindeki görevlerinden alınarak başka illere sürülen 7 kişinin tayinlerinin durdurulması için, Cumhurbaşkanlığı'na, CHP Genel Başkanlığı'na, TBMM Başkanlığı'na ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bildirinin bir örneğinin gönderildiği açıklandı.

Halkın tepkisi üzerine 6 öğretmen görevine iade edildi

MİLAS (MURAT EROL)

Kahramanmaraş katliamını protesto gösterilerine katıldıkları için açığa alınan 6 öğretmen öğrenci velileri ve öğrencilerin tepkisi üzerine görevlerine iade edildiler. Öğretmenlerin açığa alınması üzerine öğrenciler okullarda iki günlük boykot yapmışlardı. Boykot, öğrenci velileri tarafından desteklenmişti. İlçedeki yoğun tepkiler üzerine 6 öğretmen geçtiğimiz perşembe günü eski görevlerine iade edildiler. Öğretmenlerin eski görev yerlerinde kalmalarının sağlanması öğrencileri ve halkı sevindirdi.

Türkiye'de olaylar günlüğü

24 saatin toplamı 6 ölü, 8 yaralı

ADANA

Paktaş fabrikası önünde dün sabah işçiler arasında çatışma çıktı ve olayda bir işçi öldü, 4 işçi yaralandı.

Verilen bilgiye göre dün, sabah vardiya değişimi sırasında, fraksiyon ayrılığı nedeniyle 2 gurup işçi taş ve sopayla birbirine girdi. Silahların çekildiği çatışmada Salih Solmaz adlı işçi vurularak öldü. Mehmet Kızıltaş adlı işçi ile henüz kimlikleri tesbit edilemeyen 3 işçi çeşitli yerlerinden yaralandı. Çatışma, güvenlik kuvvetleri yardımıyla bastırıldı.

Olayla ilgili 20'den fazla işçinin gözaltına alındığı ve soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

İSTANBUL

— Kadıköy Hasanpaşa'da kimliği belirlenemeyen faşistlerce, bir mobilya dükkanına yapılan silahlı saldırıda sol görüşlü olduğu bildirilen dükkan sahibi Erdoğan Coşkun ile yardımcısı Ali Sezek öldürüldüler.

— Beşiktaş'da kimliği belirsiz kişilerin saldırısı sonucu Irak Türkleri Dayanışma Derneği 2. Başkanı sağ görüşlü Yavuz Tamtürk öldürüldü. Olayla ilgili yakalanan olmadığı bildirildi.

— Karagümrük'te iki grup arasında çıkan silahlı çatışmaya müdahale eden devriyeler, sol görüşlü Şerafettin Topuz adlı kişiyi vurarak yaraladılar. Yaralı, Cerrahpaşa Hastanesinde tedavi altına alındı.

— Faşistlerin kontrolu altında bulunan Trabzon Öğrenci Yurdu'nda yapılan aramada, üç adet tabanca, 19 şişe molotof kokteyli, 30 metre dinamit filiti, 100 adet MKE marka fünye ve çok sayıda mermi bulundu. Olayla ilgili 55 faşistin gözaltına alındığı açıklandı.

— Küçükçekmece'de alkollü olduğu bildirilen bir bekçi havaya ateş ederken kendisini vurdu. Omuzundan hafif biçimde yaralanan bekçinin izinli olmasından yararlanarak alkol aldığı ve sarhoşluğun verdiği dengesizlikle kendi kendini vurduğu bildirildi.

— Maltepe Sıkıyönetim Askeri Cezaevindeki tutuklu faşistler Afganistan'daki olayları protesto ederek, duruşmalara girmeme kararı aldılar.

— Karaköy Perşembe Pazarı'nda Demir tüccarı Aziz Yılmaz'ın dükkanına gelen silahlı iki kişi "Biz İKO mensubuyuz, onun adına senden para alıyoruz" diyerek 15bin 500 lirayı alarak kaçtılar.

ANTALYA

Hastane caddesinde iki grup arasında çıkan silahlı çatışmada ÜGD li olduğu bildirilen Musa Yıldırım ayağından vurularak yaralandı. Erkek Sanat Enstitüsü'nün dağılışı sırasında meydana gelen olayda ÜGD binasına da ateş açıldığı bildirildi.

— Orman İşletmesi Müdürlüğüne bağlı bir şantiyeden bir süre önce çeşitli patlayıcı maddeler çalan Ahmet Akçay ve Halil Akkaya sevkedildikleri mahkeme tarafından tutuklandılar.

İZMİT

— Gebze ilçesinde sağ görüşlü Duran Sezer'i öldürüp 7 kişiyi de yaraladıkları iddia edilen sol görüşlü 7 kişi polis tarafından yakalandılar, ve mahkeme tarafından tutuklandılar.

ADANA

—MHP, Adana İl Yönetim Kurulu Üyesi ve fabrikatör Akın Özgür önceki sabah Ordu caddesindeki evinden iki kardeşi ile birlikte çıkarken silahlı saldırıya uğradı. Göğsünden tek kurşunla ağır biçimde yaralanan Akın Özgür Tıp Fakültesi Numune Hastanesinde ameliyat edildi. Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

İZMİR

— Tariş Üzüm İşletmesinde yeni MC tarafından üç gün önce işe alınan sağ görüşlü Mehmet Özbek'in Tezcan Ak adlı bir işçi tarafından tabancayla vurularak öldürüldüğü iddia edildi. Polis Tezcan Ak'ın Devrimci Yol yanlısı olduğunu öne sürdü.

— Narlıdere'de Ünal Altan adlı kuyumcu dükkanını açarken kimliği saptanamayan üç kişinin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü. Olayın siyasi yönünün olup olmadığı araştırılmakta.

ADIYAMAN

— MHP Adıyaman İl binasının ikinci katının balkonuna önceki sabah tahrip gücü yüksek bir patlayıcı madde atıldı.

BALIKESİR

— Savaştepe ilçesinde AP İlçe Başkanı Esin Doğan'ın otomobiline önceki gece atılan patlayıcı madde hasara yol açtı.

— Balıkesir'in Kayabey mahallesinde Ergun Gün adındaki bir kişiyi oyuncak tabancayla tehdit ettiği öne sürülen ve üzerinde Yurtsever Gençlik Derneği bildirileri bulunduğu bildirilen İdris Doğan adlı kişi gözaltına alındı.

AMASYA

— Amasya'ya bağlı Merzifon, Suluova ve Havsa ilçeleriyle köylerinde 5 bine yakın jandarmanın sürdürdüğü aramalarda evinde ve işyerlerinde silah bulunduranlardan gözaltına alınanlar olduğu bildirildi.

ARAFAT: "1980 YILI ORTADOĞU'DA DEĞİŞİKLİKLER YILI OLACAK"

Siyonizmi lanetleyen Filistinli göstericiler

FKÖ, 16. mücadele yılında

ANKARA (DEMOKRAT)

FKÖ Yürütme Kurulu Komitesi Başkanı Yasser Arafat Filistin Devriminin yıldönümü nedeniyle WAFA Ajansı'na verdiği demeçde, 1980 yılının Arap dünyasında ve Ortadoğu'da önemli değişiklikler yaratacağını belirtti. Arafat, Filistinliler'in barış anlayışının, bölgede Filistinlilerle beraber barış içinde yaşamayı kabul eden tüm İsrail yahudilerini de içerdiğini vurgulayarak, Filistin halkı için bağımsız ilerici bir devlet istedi. Arafat Filistin Devriminin her türlü dış denetimin dışında olduğunu belirterek bölgede devrimci sloganlardan çok, olayların akışını değiştirecek nitelikte çalışmalar yapılacağını bildirdi. Arafat şu görüşleri savundu:

"1Ocak 1965'de El Fetih tarafından başlatılan halkımızın devrimi, bölgemizdeki mücadele sürecinde ikna becerisinden ve daha da önemlisi devrimci sloganlardan öte temel bir değişiklik getirdi ve halkın devrimci değerlerle yönlendirilen, inançlı gücünü kanıtladı. Zaferin kaçınılmazlığına inanan aktif devrimcilerimiz ve savaşçılarımız yeni bir kuşaktır. Bunlar devrimin, ümidin ve zaferin halkın silahlı devrimine inananların kuşağıdır. Bu devrim ilhakçılığa, dış müdahalelere karşıdır ve sadece militan halk tarafından yönlendirilmektedir.

Bölgemizdeki cepheleşme, dostlarla düşmanlar arasındaki stratejik farklılık ilkesine dayanmak zorundadır, bundan dolayı bizler için dostlar ve müttefiklerimizle dayanışmamızı pekiştirmek, İslam ve Afrika ülkeleriyle, bağlantısız ve sosyalist ülkelerle birliğimizi güçlendirmek her düzeyde halkımızın istemleri doğrultusunda mücadele etmek zorunludur. Bunları yaparken hiç bir zaman kendimize saygımızı yitirmeyeceğiz, siyonist düşmanlara Nil nehri'nin sularını sunmayacağız, Amerika'ya birkaç varil olsun petrol vermeyeceğiz ve dünya emperyalizmiyle halkımızın yüzünü kızartacak yeni anlaşmalar yapmayacağız"

Arafat demecinin devamında şu görüşlere yer verdi:

Biz Yahudilerle değil, kendi milletini de yanlış hedefe yönelten ve sömüren Siyonizmle savaşıyoruz. Biz Siyonist harekete ve Yahudileri bataklığa sürükleyen, savaştan, kandan başka hiç birşey vaadetmeyen İsrail askeri liderlerine karşı ayaklandık.

Bu hareket, Yahudileri emperyalizmin çıkar hırsı ve bölgedeki amaçlarına hizmet etmeleri için ellerinde itaatkar bir araç olarak tutmakta ve harcamaktadır.

Böylece, devrimimizin insani ve uygar kuralları temelinde şunu anladık ki Filistin'deki barış bizimle birlikte yaşayan bütün Yahudileri kapsayacaktır ve ırkçılık gözetilmeden, eşitlik, kardeşlik, adalet içinde Filistin topraklarındaki tüm Müslüman, Hristiyan ve Yahudileri kapsayan bir Filistin barışı olacaktır.

Daha geniş çapta bir ulusal birlik gerekli.... FKÖ'nin bayrağı altında tek bir güç oluşturan ve her türlü himayeden, boyunduruktan, etkilenmeden ve şantajdan uzak olarak tek, birleşik bir cephede saflaşmak gerek. FKÖ hepimizin adına konuşmaktadır ve bizim ulusal varlığımızı temsil etmektedir.

16 mücadele yılımıza girdiğimiz 1980, büyük hedefe doğru ilerlediğimiz yolda çeşitli zorluklarla karşılaşacağımız bir yıl olacaktır. Bu yıl bölgede ve Arap dünyasında meydana gelecek olaylar Filistin'deki bir takım değişimleri etkileyecektir.

Biz hep birlikte olanaksız olanı gerçekleştirdik ve bugün halkımızı bölgenin politik haritasında bir hiç olmaktan çıkardık ve halkımız Ortadoğu'daki dengenin oluşmasında önemli bir etken haline geldi

Ve şimdi Filistin yolunda zorlu bir mücadeleye girip, Kudüs'e, Kudüs'ün burçlarına ve minarelerine bayrağımızı dikerek bir kez daha olanaksızı olanaklı kılacağız.

FKÖ, lideri Yaser ARAFAT

Hindistan seçmeni partilere güvenmiyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Hindistan seçimlerinde Kongre Partisi'nin lideri İndira Gandi'nin seçilme olasılığının büyükolduğu bildiriliyor.

İndira Gandi'nin Kongre Partisi'nin iktidarda bulunduğu dönemde, Hindistan dış politikası, komşu ülkelerde bir Hint himayesi kurma doğrultusundaydı. Ancak, Gandi'den sonra iktidara gelen Desai önderliğindeki Janata partisi, bu ilişkileri yeniden düzenlemeye çalışmıştı.

Şimdi, seçim kampanyası sırasında İndira Gandi'nin özellikle üstünde durduğu konulardan biri de, dış politika oldu. İndira Gandi "Janata hükümeti, ülkemize yalnızca şerefsizlik getirdi. Prestijimiz düştü" diyor. Bu sözleriyle Gandi, Ganj nehrinin paylaşılması doğrultusunda Bangladeş'le yapılan ve Hindistan'ın bu ülkedeki etkinliğini kısıtlayan anlaşmayı, Hindistan'a bağlı küçük Butan Krallığı'nın bazı bağımsızlık girişimleri göstermesini, yine Hindistan'a bağlı küçük Sıkkım Krallığında, Hindistan'a sadık yöneticilerin değiştirilmesini kastettiği anlaşılıyor. Üstelik, Çin'de Vietnam'a askeri müdahalede bulunurken, Bunu Hindistan'a bildirme zahmetine girişmemişti. Ayrıca İndira Gandi, atom bombasından yana olduğunu da açıklayarak, "Milliyetçi" bir görünüm kazanmıştı. Bu tutumuyla "sol" görünümünü yitiren Gandi, artık Komünist Partileri tarafından da desteklenmiyor

İndira GANDİ

Janata'ya gelince, o, seçim programında şu sloganları ve vaadleri ileri sürüyor:

"Özgürlük içinde ekmek" "On yıl içinde her ailenin bir üyesine iş", "Demokratik yollardan sosyalizme geçiş". Zaten Hindistan'da kendini sosyalist ilan etmeyen hiçbir parti yok gibi. Ancak bugüne kadar ülkedeki yoksulluğu yoketmeyi hiçbiri başaramadı.

Hindistan seçimine katılan tüm partilerin üyeleri, sık sık bir kamptan ötekine geçtiği için, halkın şu veya bu partiye fazlaca bir güveni yok. Ancak, Hindistan seçimlerinin sonucunda Gandi tekrar iş başına gelirse, Hint dış politikasında değişiklik olacağı kuşkusuz.

Hindistan'daki üç büyük parti, aynı yönetici sınıfın üç sözcüsü olduklarından, aralarında pek büyük bir fark yok. Aynı zamanda bu parti yöneticilerinin tümü yolsuzluk söylentilerine karıştığı için, özellikle gençliğin ve yoksul tabakaların siyasete karşı soğumaları gündeme geliyor. En çok ilgi gören partiler Kongre ile, sol eğilimli Jan Sangh partisi. Bir Hintli profesör, ülkedeki tüm partilerin Hindu dinsel eğilimlerinden etkilendiklerini ileri sürüyor. Bu konuda özellikle, yolsuzluk ~~söylenitleriyle~~ annesinin iktidardan düşmesine yol açan Sanjay Gandi'yi gösteriyor. Sanjay Gandi, faşist eğilimli sekter dinsel bir görüşe ;söylentileriyle seçim sonuçlarının bölgedeki son durumu yakından etkileyeceği tahmin ediliyor.

Gazeteciler, Afganistan konusunda bilgi edinemiyor

Afganistan'daki savaş hakkında bilgi edinmek isteyen çok sayıda batılı gazeteci Pakistan'ın Peşaver kentinden dışarıya çıkmamakta,bazı gazeteciler ise Yeni Delhi ile Kabil arasında mekik dokumaktan öteye bir görev yapamamaktadır.Bir foto muhabirinin Kabil hava limanında,Sovyetlerin dev nakliye uçakları ile zeytin yeşili boyanmış helikopterleri görüntülemesinden sonra,hemen hemen hiçbir batılı gazeteci,başkaca bir haber toplayamamıştır.Afganistan'daki yeni yönetim, batılı gazetecilerin "can güvenliklerini koruyacak durumda olmadığını" duyurmuştur.

Geçtiğimiz pazar günü Afganistan'dan sınırdışı edilen Amerikalı bir kameraman, ikinci bir kez Kabil'e varıp geri döndükten sonra,"Afganistanlı polislerin dostça gülümsemelerinden öteye hiçbir şey görmediğini"söylemiştir.

İslamabad'daki güvenilir kaynaklar ise,Afganistan'ın eski kralı Zahir Şah'ın Sovyet askerlerine karşı direnen çeşitli İslamcı hareketlerin liderlerine birer mesaj gönderdiğini belirtti.Zahir Şah,Sovyet askerlerine karşı,ayrı cephelerde ve bağımsız olarak çarpışan ve sayıları en az sekiz olarak tahmin edilen müslüman birliklerin, bir tek komuta altında birleştikten sonra çarpışmaları sürdürmelerini istedi.Zahir Şah'ın şimdilerde Roma'da bulunduğunu ve söz konusu mesajını Afganistan'a İtalya'dan yolladığını kaydeden Pakistan kaynakları,eski kralın,salt Afganistan yurttaşı olarak kabul edilmekten öteye bir istemi bulunmadığını kaydetti.

İngiliz demir-çelik sanayinde genel grev sürüyor

LONDRA(A.A)

İngiliz sendika konfederasyonu TUC'un temsil ettiği tüm sendikal kuruluşlar (trade's union congress) 1926 yılından beri ilk kez genel greve giden demir sanayiinde çalışan 100.000 kişiyi grevin ikinci gününde desteklediklerini açıkladılar.

İngiliz Çelik Şirketi başkanı Charles Villiers'in, doğabilecek son derece ciddi sonuçlardan kaçınmak amacıyla yaptığı son görüşme çağrısı grevciler tarafından reddedildi.

Etkilerini bir aydan sonra göstermeye başlaması beklenen grevin sonuçlarını görüşmek üzere toplanan Çelik Şirketi yönetimi,İngiliz demir üretiminin AET'nin diğer ülkelerinden daha az olduğunu ileri sürerek ücretlerdeki artışa karşılık üretimin artırılmasını istemeye hazırlanmakta ve bu artışın yüzde 5 oranında kalmasında ısrarlı görünmektedir.

Zonguldak belediye işçileri direnişi sürüyor

ZONGULDAK (Firuzan HOŞCAN)

Zonguldak Belediyesinde çalışan DİSK Genel-İş'e üye 800 işçi, toplu sözleşmeden doğan haklarının uygulanmaması ve ikramiyelerden çok fazla vergi kesilmesi nedeniyle 3 Ocak Perşembe sabahından itibaren başladıkları direniş sürüyor.

Bu arada asil-yedek 22 kişiden oluştuğu bildirilen Genel-İş ŞubeYönetim Kurulu'ndan 16 kişinin istifa ettiği ve şubenin iş yapamaz hale geldiği öğrenildi.

Bölgede bulunan Dev-Maden-Sen, Maden Teknisyenleri Derneği, TÜMDER ve ZDMMA Öğrenci Derneği gibi kuruluşların da desteklediği direnişteki işçiler, haklarını alana kadar direneceklerini belirttiler.

Giresun'da 56 öğretmenin yöneticilik görevine son verildi

HABER MERKEZİ

Giresun'da Kahramanmaraş katliamını protesto ettikleri saptanan öğretmen sayısının 491'i bulduğu ve bunlardan 59 öğretmenin idarecilik görevlerinin ellerinden alındığı bildirildi.

Giresun Valisi Hayri Güler, direnişe katıldıkları tespit edilen 491 öğretmen hakkında açıklama yaparak suçluların cezalandırılacağını, direnişe katılanların tümünün adliyeye sevkedileceklerini, yargı organlarının suçlu bulduğu öğretmenlerin ve memurların açığa alınacağını memuriyetle ilişkilerinin kesileceğini belirtti.

Hayri Güler, bu öğretmenlerin içinde idari görevlerde bulunan 59 öğretmenin, yetkililerinin de Valilikçe ellerinden alındığını açıkladı.

---

politika ciddi bir iştir

Yurt dışına gitmenin garantili yolları

Türkiye'nin döviz sıkıntısı çektiği bilinen bir gerçek. Bu kadar sıkıntı içinde yurt dışına gideceklere döviz bulabilmek herhalde atalarımızın gezginci bir ulus oluşundan kaynaklanıyor. Yöneticilerimiz gezginci atalarımızın ruhları incinmesin diye kodamanlara döviz bulmak için çırpınırken şimdilerde yeni bir sorunla karşılaştılar.

Bilindiği gibi Demirel Hükümetinin işbaşına geçmesiyle birlikte sürgün ve kıyımlar da çoğaldı. Piyango Ecevit'in "pırlanta bürokratlarına"da vurmaya başladı. Başladı ama Demirel'de kara kara düşünmeye başladı. Çünkü Danıştay, görevden almalarla ilgili aleyhte karar alabilirdi. Görevden alınanların bir hafta-on gün sonra ellerinde yürütmeyi durdurma kararıyla çıkıp gelmesi Demirel'i zor durumda bırakıyordu.

Çözümü Demirel'in akıl hocaları buldu sonuçta.

Değiştirilecek yöneticilerle pazarlıklar yapılıyordu. İkna edilenler, Danıştay'a dava açmamak koşuluyla yurtdışına gönderiliyorlardı. Ecevit döneminin "sosyalist", "ilerici" ve de "demokrat" yöneticilerinden bazıları pasaportu görünce hemencecik "ikna" oldular. TRT Genel Müdüründen sonra bir çok yönetici böylece uçak biletlerini hiç bir zahmete katlanmadan cebine indirmeye başladı.

Bunlardan birisi de Tekel Grup Müdürü Muzaffer Yurttaş. Muzaffer bey, Tekel çalışanlarına kendisini "ilerici" o ve "namuslu" olarak tanıtan bu ünlü kişi, çalışma arkadaşlarına bile veda etmeden çekip gitti.

Örnekleri çoğaltmak mümkün.

Gerçek demokrat, ilerici ve devrimciler işyerlerini faşistlere terketmemek için direnirken Ecevit Döneminin" büyük adamları" teker teker tüyüyorlardı.

Şimdi derlerki, Demirel'in makamının önünde uzun kuyruklar oluşuyormuş. Yurt dışına gitme olanağı bulamayan bazı kişiler, kendilerini Ecevit'in bürokratı olarak tanıtıp Demirel'le pazarlık yapıyor ve hemencecik yurt dışına gidiyormuş. Ne diyelim darısı Ecevit'in başına.

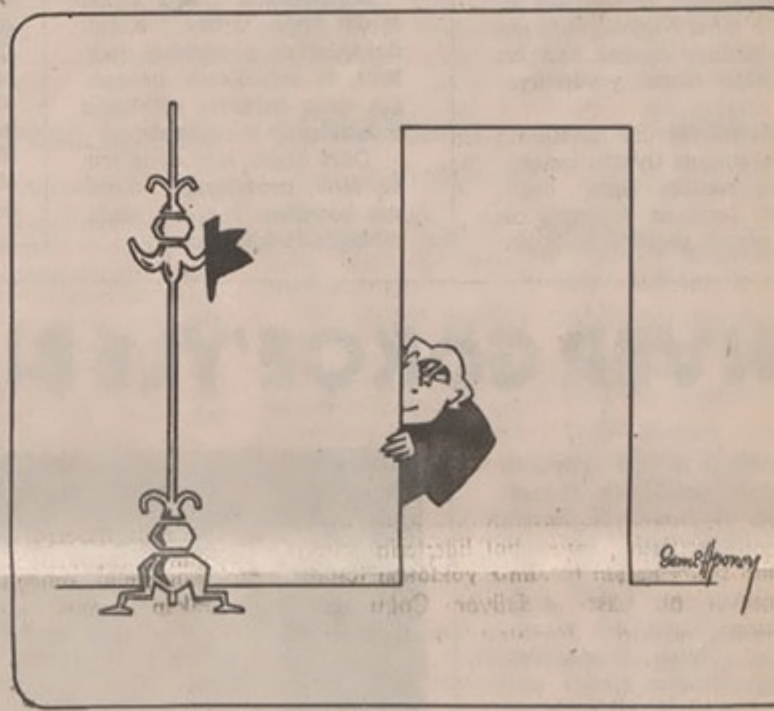

Gördünüz mü kara haberi?

Gördünüz mü kara haberi?

Duydunuz mu kara haberi?

Eğer görmedinizse eğer duymadınızsa biz hemen size aktarıverilim.

ULUDAĞ'DAKİ OTELLERE 10 GÜNDÜR ELEKTRİK VERİLEMİYOR.

OTELLER FUEL—OİL YOKLUĞUNDAN KAPANMA TEHLİKESİ İÇİNDE

BURSA (THA)

Sarıalan'daki direk yıkılmasından dolayı Uludağ'daki otellerin 10 gündür elektriksiz olduğu ayrıca fuel oil sıkıntısından dolayı otellerin kapanma tehlikesi içine girdiği açıklanmıştır.

Sakın bu habere dört-beş satırlık bir küçük habercik gözüyle bakmayın. Bu haberde ülkenin kaderi yatıyor.

Eğer bu oteller kapanırsa Türkiye batar vallahi. Biteriz tümden toptan biteriz.

Yıllardır Türkiye'yi kalkındırmak için olmadık mücadeleyi sürdüren iş adamlarımızın ve ailelerinin yorgunluklarını dinlendirdikleri bir kış eğlence merkezidir Uludağ. Onlar dinlenemezse, onlar zinde ve rahat olmazlarsa ne bilmem hangi ülkenin verdiği nota ne Türkiye nasıl kalkınır, biz nasıl ayakta kalırız ki?

Ne uyarı mektubu enflasyon, ne doların çıkışı inişi bu haber kadar önemli olamaz ve de Uludağ'a mazot bulamayan hükümet yönetimde kalamaz...

Merakla kocasını bekleyen kadın...

Komutanların "uyarı mektubu"nun açıklandığı ilk gündür. Tüm parlamenterler şaşkın ve sinirlidir. Özellikle de CHP'li ve AP'li parlâmenterler... Köşke girerken rahat görülen Demirel, çıktığında sinirlidir. Öyle ki bir gazetecinin "yabancı basın" için rica ettiği soruyu, fazla konuşma dercesine "işte o kadar" diye yanıtlamıştır.. Gazeteciler ufacık bir açıklama koparabilmek, "Dokunulmaz imzalı" bir haber bulabilmek için oradan oraya koşuşturmaktadır. Ama gazetecilerin uğraşı boşuhadır. Her parlâmenter kendisine yöneltilen sorulara "Bana sorma da kime sorarsan sor..." karşılığını vermektedir. Bu arada "Yazmazsan konuşurum" diyen bazı parlâmenterler ise "uyarıyı" 12 Mart muhtırasından daha sert bulduklarını söylemektedirler.

İşte, "Bir gece ansızın gelebilirim" şarkısının sürekli çalındığı böyle bir günün gecesinde bir kadın Pembe Köşke gittiği söylenen kocasını hasretle ve de merakla bekliyordu.

AP'nin yetkili kademelerinde görevli bu kişi yanında 12 Mart'ın bir bakanıyla gecenin 22.50'sinde Pembe Köşkte ne yapıyordu.

Kime verildi?

Sana mı verildi.

Hayır bana verilmedi. Sana verilmiş olmasın?

Yook, bana da verilmedi.

Peki, ya ötekine.

-Yok, yok ona da verilmedi.

-Öyleyse bir ihtimal daha var. Bir de gidip çaycı Necmi efendiye soralım. Belki ona verilmiştir.

Not: CHP Gurubunda verilen disiplin cezalarıyla ilgilidir.

Hazırlayanlar: Tanju CILIZOGLU
Yaşar GÖREN—Mehmet GENÇ—Zafer POLAT

Devlet Tiyatroları çalışanları genel müdür Cüneyt Gökçer'i uyardılar

ANKARA (DEMOKRAT)

Devlet Tiyatroları çalışanları bir telgrafla yeni Genel Müdür Cüneyt Gökçer'in baskı ve sürgün uygulamalarını protesto ettiler.

Protesto metni şöyle:

Sayın Cüneyt Gökçer:

Devlet Tiyatroları çalışanlarının, sizinle toplu görüşme isteği bir kaç kez yinelendiği halde, olumlu yanıt alamayınca,düşüncelerimizi içeren aşağıdaki telgrafın çekilmesi uygun görülmüştür.

Uzun yıllar sanat kurumumuza Genel Müdürlük yaptınız, biz çalışanların uzun süre somutlaşamayan: Sanat onuru, sanatın özgürlüğü ve dayanışma bilinci ancak sizin görevinize son verdikten sonra bir çığ gibi büyümüştür.

Eğer: Geçmişteki yanlışları düzeltmek, yinelemek düşüncesi ile yuvama dönüyorum derseniz, ancak bizi güldürürsünüz. Arkada bıraktığınız yirmi yıllık bir deneyim var.

Kanımızca onurlu bir sanatçı,istenmediği sanatçı toplumuna yönetici olmayı, herhangi bir nedenle, hele politik pazarlıklar sonucu asla yükümlenmez. Bütün bunları size yakıştırmamakla birlikte, bugünkü koşullarda görev almanızı sanatçı onuruna ve sanata yöneltilen çok kısa süreli bir engelleme ve kesinkes sanat ve sanat özgürlüğünün akışını durduramayacak basit bir değişiklik olarak yorumluyoruz:

Üzüntümüz: Bir sanatçının ki bu sizsiniz tiyatro tarihine büyük sanatçı olarak değil, hırsını onuruna yeğlemiş bir kişi olarak geçmesi kuşkusudur. Yoksa "Özgür sanat anlayışı"nın sürekliliğini siz ve sizin gibi düşünenler çoğunlukta bile olsa engelleyemeyeceklerdir. Bunu bilmenizde sizin adınıza yarar vardır:

Sanata saldırıların yoğunlaştığı şu ortamda, Devlet Tiyatroları'nda yönetim değişikliği istemeyen biz çalışanların imzalarını anımsatarak ve sanatçı onurunuza dayanarak istifa çağrısında bulunuyoruz. Saygılarımızla.

DET -ÇA (Devlet Tiyatrolarında Çalışanlar Derneği)

Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Birliği

Tİ -SAN (Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği)

TÜM -DER (Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği)

DEVLET TİYATROLARINDA "ŞİMDİLİK" HİÇ BİR OYUNUN YASAKLANMADIĞI AÇIKLANDI

Devlet Tiyatroları çalışanlarını temsil eden dört örgüt TÜM -DER, TİSAN, DETÇA ve Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Birliği Devlet Tiyatrolarında bazı oyunların ve provaların yasaklandığı yolundaki haberlerin doğru olmadığını açıkladılar.

Açıklamada , eski Genel Müdür Ergin Orbey'in Kültür Bakanlığı'na gönderdiği mektuba da değinilerek, bakanlığın oyun kaldırma yetkisinin bulunmadığı tekrarlandı.

Dört örgüt, tüm oyunların her türlü provaların olumsuz koşullara karşın , sürdürüldüğünü bildirdiler.

Duran Karaca'da Doğa ve insan

Hasan HÜSEYİN

Duran Karaca, '79 yılı içindeki çalışmalarını, istek üzerine, Ankara'da, Artisan Galeri'de sergiledi. Bir yıl içinde iki sergi: Ocak '79'da Alman Kültür Merkezi'nde, Aralık '79'da Artisan Galeri'de.. "Yer altından işgal edilmiş"; örgütlü cinayetlerin kol gezdiği; yağmaya, talana, vurguna gitmiş bir ülkede; kana ve gözyaşına batmış bir ülkede; yakıtsız, susuz ve ışıksız kalmış bir ülkede Sanat'ın sesini yükseltmesi, onun toplumsal işlevi konusunda çok şey söylemiyor mu bize? ... Bütün alçaklıklara, kahpeliklere, rezilliklere karşın, bizi yaşama bağlamağa, direnmeğe çağıran bu kocaman kanatlı mavi kuşun Sanat'tan başka bir adı var mı? ..

İnsanı, insan yüzünü çirkinleştiren ressamları sevemedim ben. Doğa'yı insan figürlerinin arkasında ölü bir perde gibi çizen ressamları sevemedim ben. İnsanı ve doğayı "leke" uğruna kurban eden ressamları sevmedim ben. Sınırlı bir yüzeyi insanla değil, insan ve doğa birlikteliğiyle değil, insanı andıran ölü figürlerle, insandan kopuk doğa görüntüleriyle dolduran ressamları sevemedim ben. İşlevsizliğin sanatına sanat diyemedim ben!..

Duran Karaca, insan ve doğa bütünlüğünün, insan ve doğa birlikteliğinin fırça kılığına bürünmüş simgesidir bence. Onun tablolarına bakarken güçlenir insan, çoğalır, kıpırdar, devinir, yaşar ve yaşadığını anlar. Bunun nedenleri üzerinde çok durdum, anlamağa çalıştım nedenlerini. Gördüm ki, Duran Karaca'da insan, doğadan kopuk doğadan ayrı bir varlık değil; doğa'nın bir parçası, doğa ile tam bir uyum içinde, durmadan devinen ve değiştiren bir varlık. Yürüyen merdivende yürüyen bir kalabalık düşünün; Duran Karaca'nın insanları işte o!.. Yüklerini hiç bırakmamışlar, omuzlarında koskoca bir Tarih yükü, yürüyen merdivende yürüyüp gidiyorlar. Akşamları var, sabahları var, yıldızlı geceleri, başsız sonsuz göçleri, türküleri, ağıtları, halayları var; durakları, dinlenmeleri, susmaları ve sessiz işlemeleri var. Yükleri omuzlarında, "Bugün" adlı köprünün üzerinden yarına doğru gidişleri var. Tek tek güzel, kitle halinde güzel varlıklar bunlar. Keçileri, koyunları, ayçiçekleri, çalıları, dikenleri, otları, ağaçları, kuşları, akşamları ve sabahlarıyla güzel varlıklar!.. Yanyana dizdiği tablolarında bir destan anlatıcısıdır Duran Karaca, bir sürekli göçü sahne, durak durak anlatır gibidir bize.. Karacaoğlan olur bazan, Dadaloğlu olur, Pir Sultan olur, Veysel olur, Malatyalı Fahri olur, tek düşmüş bir çınar olur, susuz bir kuyu olur, yalnızlığa kulak kabartan bir turaç, bir ibibik, bir bıldırcın olur. Ve de bir bakarsınız ki, "kalkmış göç eylemiş" ayçiçekleri!.. Dağların çalısını çırpısını vurmuş sırtına, vermiş memesini bebesinin ağzına, üç peşli bir ana çekip gidiyor dağlarda derelerde!.. Bırakmıyor doğayı, onunla yoğrularak, onunla bütünleşerek, onu türküleştirerek çekip gidiyor!.. Bu, bir türkünün başlangıcı ve ortasıdır; bir ağıdın başlangıcı ve ortası!..

Ne söylemek ister bize Karaca? Sınırlı yüzeylere sığmayan, yüzeyleri aşıp geçen bu kırpırtılarla ne söylemek ister bize Karaca? .. En üşümüş, en soğuk, en yalnız günümüzde içimizi ısıtan nedir Karaca'nın tablolarında? .. Mutlu mudur Karaca'nın insanları, rahat mıdır? Bu mudur bizi etkisi altına alan?

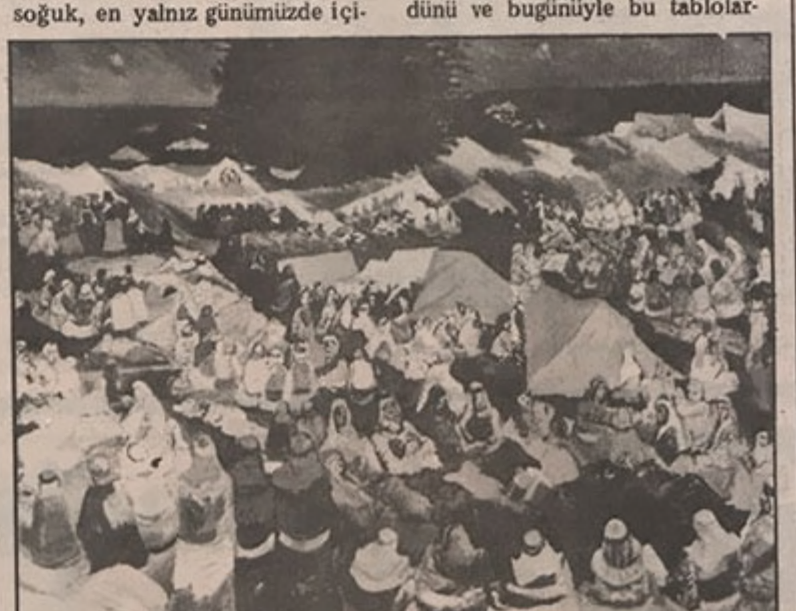

Hayır!.. Ne mutludur Karaca'nın insanları, ne de rahat. Ama, yakıldıkça yeniden fışkıran bir ormanın görkemli direnişi vardır bu insanlarda. Renklerle, figürlerle, figürlerin konumuyla, ışıkla, insan ve doğa sevgisiyle verir bize Karaca, bu görkemli direnişi. Bizi ısıtan, yaşama bağlayan da budur!.. Karaca'nın yapıtlarına bakarken, yüksek sesle türkü söyleyesim gelir. Sanki o, benim sevdiğim türküleri boyalarla tuvale bağlamıştır. Türkülerim uyanıyor tablolara bakarken, ağıtlarım, bayraklarım uyanıyor!.. Ve anlıyorum ki yaşıyorum, yaşamam gerekli!..

İnsan-Doğa birlikteliğinin, İnsan-Doğa sevgisinin, insanın güzel direnişinin ressamıdır Duran Karaca. Bütün bir Anadolu, dünü ve bugünüyle bu tablolardadır. Bu parlak yıldızların altındaki oturuş, bizim oturuşumuzdur. Bu karınca dizisi gibi çekip gitmeler, bizim gitmelerimizdir.

Bu yüzlerin, bu örtülerin arkasındaki dünya, bizim dünyamızdır. Güzel ve mutlu günler bu insanlar eliyle, bu insanlar için yaratılacaktır. Duran Karaca bize bunu mu söylemek istiyor? ..

Okurken Yazmak

Kemal SEVİNÇ

"GÖNEN ÖYKÜLERİ"

Son şiirlerinden birine şöyle başlıyordu:

"bir uçtan bir uca karanlığı çekiyorum
kop dağına tırmandım yüreğimin kanadı pır pır
anamın eli saçlarımı okşar yıldızlardan uzanır
anlamıyorsun kırk yıl ateşler yaktım diyorum
bir şiirde rastladım baktım yüzünde ay ışığı"
(28 Ocak'ta Bir Sonnet- Sanat ve Toplum sayı-1)

Öykücü ve eleştirmen Ali İhsan Mıhçı o'nun yerini bir yazısında şöyle saptıyordu: "1940 kuşağının iki büyük toplardamarı olan Nâzım Hikmet ve Enver Gökçe şiirleri arasında, bu şiirlerle dirsek temasını kesmeden kurulan özgün bir şiir diye de tanımlanabilir. Toprak, kendine özgü, belki de kişisel yapısından ve biraz da 1940'ların soluk aldırmasız koşullarından kaynaklanan doğasal imgelerle örülü, coşkulu ve yanlı ama dingin, yumuşak, sıcak bir şiir geliştirmiştir." (Ali İhsan Mıhçı-Ömer Faruk Toprak Şiiri: "İyi İnsanların Türküsü- Halkevi dergisi sayı 11)

Doğruyu konuşmak gerekse, Ömer Faruk Toprak şiiri üzerine konuşmak yetkisini göremiyorum kendimde. O, yüreğinin kanadı pır pır olup şiir ateşini yaktığından, ilk şiir kitabını yayımladığından (İnsanlar 1943) oldukça sonra ben yaşama ilk adımımı atmışım. Sonra, uzak bir taşra kasabasının yoksunluk ortamında, deyim yerindeyse kör ve sağır bir ortamda elim onlara değin uzanamadı. Son on-onbeş şiirini okuyabildim ancak. Ozanlık katında kırk yılını tüketmiş bu insanın şiirleri etkilendiğini dizelerle doludur.

Ömer Faruk Toprak, yazının (edebiyatın) hemen bütün dallarında ürün vermiş bir sanatçıdır. Ölmeden kısa bir süre önce son kitabını yayımladı: "Gönen Öyküleri; ; çocuklara yönelik ürünlerin toplandığı bir öykü kitabı. ABC yayınlarından çıktı.

"Gönen Öyküleri" Ömer Faruk Toprak'ın "Karşı Pencere"den sonra ikinci öyküler kitabı. "Karşı Pencere"deki bazı öyküler "Gönen Öyküleri"-nde de yer alıyor. (Kamburdağ, Hayriye'nin Gözlerindeki Işık, Ayşe'nin Yaşam Öyküsü, Yusuf Yaşayacak).

Bu durum çocuklar için yazındaki bir tartışmayı yeniden gündeme getirebilir belki. Bilindiği gibi, "çocuk yazını" olarak ayrı bir yazın var mı, yok mu tartışmalarında, ayrı bir çocuk yazınının olmadığını savunanların dayanak aldığı önemli bir nokta da birtakım yazınsal yapıtları hem çocukların hem de yetişkinlerin rahatlıkla okuyup sevebildikleridir. Ömer Faruk Toprak'ın yetişkinlere yönelik "Karşı Pencere"deki (Cem Yayınevi 1975) bazı öykülerini buraya da alması savı doğrular gibidir. Oysa, karşı savdakilerin, bazı yapıtları hem çocukların hem de yetişkinlerin anlamayacakları gibi bir görüşleri yok. Ancak onlar, bu konuda bir genelleme yapılmasına karşı çıkarlar. Bu da her şeyden önce çocuktaki bir takım özelliklerden ve bu özelliklerden kaynaklanan anlama yetilerinden çıkış yapmalarından geliyor.

Daha ileri giderek şunları söylemek olanaklı: Ömer Faruk Toprak'ın "Karşı Pencere"sindeki bütün öyküleri bir-iki çizgi atarak çocuklar için öyküler olarak yayımlamak hiç bir şey değiştirmez.

Böylece sanıyorum şu nokta somutlanmış oluyor: Ömer Faruk Toprak'ın öykülerinde düz bir anlatım var. Gerçekte, bunu demekle epeyce önceleri o'nun şiiri için söylenenleri yinelemek istemiyorum (Ömer Faruk Toprak) şiiri için bir şey söylemek yetkisini kendimde görmediğimi söylemiştim. Ancak yukardaki anıştmayı tamamlamak için Mehmet Ergün'ün "Yarına Doğru" dergisinin 17. sayısındaki yazısını alıntılamak gerek: "Gerçekten de 1940'ların toplumsal sorunlarını dile getirmeyi, onların gerisinde yatan nedenleri sergileyip aşılmalarını sağlamak amacı ile halk yığınlarına seslenmeyi dert edinen şairlerin önemli bir kesimi şiirle düzyazısının kesiştiği yerlerde dolaşmışlar, çoğu kez de dünyanın kuruluğuna sürüklenmekten kurtulamamışlardır. Söz gelimi Ömer Faruk Toprak'ın İnsanlar (1943) ve Hürriyet (1945) adlı kitaplarında -ikincisi Suat Taşer'le birlikte çıkarılmıştır- bir araya getirdiği şiirlerinin büyük bir çoğunluğu, düzyazı kurallarına göre kurulmuş cümlelerin bölünerek alt alta sıralanması ile oluşmuş gibidir. Okuyanda çağrışımlar yaratarak zenginleşme olanağından ve gücünden yoksun olan bu şiirlerin etkiliyicilikleri de, kuşkusuz ki bu nitelikleri ile orantılıdır"). Ancak ben, düz bir anlatım derken yazınsallıktan yoksun olduğunu söylemiyorum. Karşıtı; Toprak anlatacaklarını ozanlığının da belki etkisiyle seçerek, ayıklayarak yazmış. Böylece öyküler yalınlığın güzelliğine varıyor.

Yazar, "Gönen Öyküleri"nin birçoğunda çocukluk yıllarının geçtiği Gönen'den Fotoğraflar getirir. Öykülerinde doğa sevgisi, insan sevgisi, canlı sevgisi anlatılıyor. Ancak burada birşeyi belirtmeden geçemeyeceğim: İnsan sevgisi Toprak'ın öykülerinde bir temele oturabilmiş değil. Sevgi ya da sevgisizlik bütün soyutluğuyla ortada kalıyor. Örneğin "Elif ile Zeynep" öyküsündeki babaannenin nefretinin nedenini nesnelliği içinde okuyucuya duyuramıyor. Belki bu çocuğa yönelik bir ürün olarak düşünüldüğünden yapılmıştır. Ancak, bu bakış da yanlıştır. İş, çocuklarla yetişkinlere ayrı şeyleri anlatmak değil. Hadi bir genelleme yapmayalım ama, yetişkine anlatacağınızın birçoğunu çocuğa da iletebilirsiniz. Çocuk ile yetişkin aynı şartların etkilenimi altındadırlar çünkü. Yapılması gereken, anlatımdaki bazı noktalara dikkat etmek, çocuklarla iletişimi kurabilmektedir.

Toprak'ın daha önce Yansıma dergisi "Çocuk Eğitimi ve Edebiyatı" özel sayısında ve "Karşı Pencere"sinde de yer alan "Yusuf Yaşayacak" öyküsü yazınımızda yer tutacak nefis bir öyküdür:

1940'ların zorlu şartlarında yaşayan bir yazar günün birinde polisçe aranır. İlkokul çağlarındaki bir çocuk, kapı komşusu ve sempati duyduğu bu kişiye yardım eder. Karşılıklı bir dostluk başlamıştır aralarında. Yıllar geçer, çocuk büyür, üniversiteli bir genç olarak halkının kurtuluş savaşımında yerini alır. Ve çıkan bir çatışmada vurulur genç. Yazar, gencin babasıyla hastahaneye koşar. Öykünün sonunu okuyalım:

"O sırada Yusuf ürperiyor, sağ elini kımıldatıyor ve dudakları arasından üç sözcük çıkıyor:

—Beni faşistler vurdu!

Hiç bir şey söylemeden dışarı çıkıyorum. Nuri'nin soran bakışları karşısında:

—Yusuf yaşayacak!.. diyorum"

Yusuf yaşayacaktır, bunu doktorlar söylemişlerdir yazara. İşin bir yanı bu. Ama gerçekte duyurulmak istenen başka: Yusuf yaşayacaktır, çünkü o'nu faşistler vurmuştur. Faşizme karşı savaşımda baş vermiş olanlar, can koymuş olanlar, yanında saf tuttukları emekçilerin yüreklerinde yaşayacaklardır, unutulmayacaklardır.

Aynı şiirin sonunda şöyle diyor ozan:

"denizin altı mavi karanlık ne ağlanır ne gülünür"
"ne telefon edilir gece yarısı geliyorum diye"
"ama çok güneşli bir sabah yaklaşıyor işte bu düşünülür"

20 Ağustos'ta yitirdiğimiz Ömer Faruk Toprak'ı düşünüyor ve anısı önünde bir kez daha saygıyla eğiliyoruz.

ENVER GÖKÇE'YLE BİR KONUŞMA

Mehmet BAYRAK

Erzincan'ın Çit köyünde başlayıp, şimdilerde Seyranbağları Huzurevi'nde devam eden çileli, acılı, zor ama 'büyük' bir yaşamı var Enver Gökçe'nin. Çileli, acılı, zor ama 'büyük' bir yaşamdır bu. Zaten kendisinden giderek içinden geldiği sınıfın savaşımını şiirleştiriyor Gökçe:

Bir
Elde
Çatal
Bir
Elde
Dehre
Dalar
Dikenlerin
Kengerlerin
Peşinde
Kaderimmiş
Söğerim
Oy
Meri
Kekliğim
Yeter
Çektiğim.

Dut
Kurusu
Süpürge
Tohumu
Yediğimiz
Ve
Bir
Godik
Arpa
İçin
Sivas
Kapılarından
Geri
Çevrildiğimiz
Günleri
Defledik
Meri
Kekliğim
Yeter
Çektiğim

Yol
Parası
Veremedim
Diye
Şu
Dağları
Bana
Açtırdılar
Şu
Yolları
Bana
Hacizlere
Gitti
Suna
Gibi
Keçim
İneğim
Meri
Kekliğim

Kore
Dağlarında
Tabakam
Kaldı
Mapus
Damlarında
Özgürlüğüm
Hey
Meri
Kekliğim
Yeter
Çektiğin.

Kendi payıma söyleyeyim. Enver Gökçe'nin adını ilkin Asım Bezirci'nin 1969'da yayımlanan Dünden Bugüne Türk Şiiri Antolojisi'nde gördüm. Oysa biliyorum ki ilk şiiri "Köylülerime" 1943'te *Yurt ve Dünya*'da yayımlandı. Adının asıl duyulmasıysa Yeni Adımlar, Yansıma ve Soyut dergilerinde şiirlerinin yayımlanmasıyla ve özellikle 1973'te *"Dost Dost İlle Kavga"*nın çıkmasıyla gerçekleşti.

Dilerseniz ilk şiiri *"Köylülerime"*'yi birlikte okuyalım:

Anamız birdir, aynı
memeden emmişiz dostlar.
Kan kardeşiz, sizlere
kanım kaynıyor.
Sizlerle beraber
herk ettik toprağı.
Beraber yattık hapiste,
beraber teskere aldık.
Ve maniler yaktık hasret için;
Gülemediysek de boş verdik
beraber...
Halay mı çekmedik kol
kola,
Horon mu tepmedik diz
dize,
Cepken mi vermedik rüzgara?
Koyun koyuna yattık toprak
duvarlarda.
Sıtmayla, sığırla, davarlarla...
Daha da yatarız dostlarım
daha da...

Gün gelirse eğer
Halay çeker türkü söyler gibi
yanyana
Mavzer mavzere verip de
Düşmana kurşun da atarız.
Sizlere kanım kaynıyor,
yabancı değilsiniz bana...

S - 1940'larda boy veren toplumcu-gerçekçi şiir hareketi içinde yer alıyorsunuz. Bu hareket içinde yer alan ozanlardan bazı yönlerle ayrılıyorsunuz. Halk söyleşisinden yararlanma ve folklor ögesi sizin şiirinizde belirgin bir özellik olarak ortaya çıkıyor. Daha ilk şiirlerinizden bu yana değişmeyen bir özellik bu.

Şiirinizin bu belirgin özelliğine kanıt olarak, en yeni terimlerle halk söyleşisinin kaynaştırıldığı şiirlerden bir örnek vermek istiyorum:

Zalım!
Hemi de kötü dinli gâvur,
Nasıı da bağdaş kurmuş
toprağıma
Gülümü harmanımı savurur!
Kara gözlerini
Sevdiğim oğlan,
Bize oldu olan
Topla Antep'i Çukurova'yı
İzmir'i, Urfa'yı, Konya'yı
Haydi ha!
Ne durursun Munzur!
Engini de deli gönül engini
Kutlayalım şol kurtuluş cengini
Hayını,
Kompradoru, pezevengini
Vur
Kara yeğenim vur!

(Bir Milli Kurtuluş Türküsü)

Bazıları, -sözgelimi Attila İlhan- folklorun sanat ürününü ezdiği görüşünde. Dahası bu doğrultuda ürün veren sanatçaların folklorun ardına saklandıklarını öne sürüyor aynı kişiler.

Bu konuda neler söylemek istersiniz? Bu arada kendi sanat anlayışınızı da aktarmanızı isityorum.

C - Folklorun sanat eserini ezdiği doğru değildir. Sanat eseri, tam tersine halk kültürü ile zenginleşir, güzelleşir ve güç kazanır. Sonra, gerçek sanatçının folklor ögelerinin ardına saklanması sözkonusu olamaz. Sanat, sosyal ve estetik yönden bütünlük içinde bir yaratmadır. Hasılı sanatçı ne körükörüne halk hayranlığına kapılmalı, ne de ona tepeden bakmalıdır. Halkın sınıflardan oluştuğu hiç hatırdan çıkmamalı, halka ışık tutacak bir yaratmanın devrimci sınıfların sömürü çarkından kurtaracak bilimsel öğretinin doğru kullanılmasından ve bu uğurda savaş verilmesinden geçtiği unutulmamalıdır.

S - "Dost Dost İlle Kavga"daki şiirlerinizle "Panzerler Üstümüze Kalkar"daki şiirleriniz arasında kurgu bakımından belirgin bir fark var. Önceki şiirlerinizin çatısını çok sözcüklü dizeler, sonraki şiirlerinizinkiniyse tek sözcüklü dizeler oluşturuyor. Daha önce aktardığım "Meri Kekliğim" şiiri ikinci türe giriyordu.

Bu söyleyiş biçimini seçmenizin nedenini öğrenmek istiyorum. Bu arada şiirinizin izlediği gelişim çizgisini anlatmanız yararlı olacaktır.

C - "Panzerler Üstümüze Kalkar", Keban yöresinin bir destan denemesidir: Ama bu şiir yönünden hiç dizeye dayanmamaktadır. Ve şiiri daha da basitleştirmek için kaleme alınmıştır. Yalnız şiirin vurgusunu ve seslerini iyi kavrayabilmek için dikkatlice okumak gerekmektedir. Bu yüzden Dost Dost İlle Kavga ile Panzerler Üstümüze Kalkar, yüzeysel yönden farklı gibi görünüyorsa da iki eser temelde bir noktada kesişmektedir.

...ÜLKEMİZİN GELECEĞİNE KARŞI GÖRÜŞLERİM HERŞEYE KARŞIN OLUMLUDUR VE TÜM TOPLUMLAR GİBİ TOPLUMUMUZU DA AYDINLIK VE GÜZEL BİR GELECEĞİN BEKLEDİĞİNE İNANIYORUM

S - Genelde her sosyalist-realist sanatçı gibi, sizin de gerçek yaşamdan kaynaklanan bir şiiriniz var. Kendi yaşamınız da doğal olarak kaynaklık ediyor bu şiire. Çocukluk yılları, okul yılları, mapusluk yılları ve 1960 sonrasını izlemek mümkün şiirlerinizde.

Şimdilerde Seyranbağları Huzurevi'nde nasıl geçiyor günleriniz? Neler yapıyor, neler yazıyorsunuz? Edebiyat çalışması olarak ne var elinizde? Bu dönemde ortaya çıkan şiiriniz varsa, bir örnek verebilir misiniz?

C - Halen Seyranbağları Huzurevi'nde kalmaktayım. Günlerim *Pablo Neruda* çevirileriyle geçiyor. Daha önce parçalar çevirdiğim *"Uyansın Oduncu"* ve *"Kaçak"* adlı büyük epopesinin tamamını çevirmek istiyorum.Ayrıca yine Pablo Neruda'dan şimdiye dek Türkçemizde bilinmeyen yeni şiirlerini de Türkçemize kazandırmak istiyorum.

Neruda'nın yeni ve bilinmeyen bir şiirini, Şilili devrimci *RECABERREN* adına yazdığı bir şiirini vermek istiyorum.

Recabarren, Şili'nin oğlu
Şili'nin babası, babamız,
Gelecek günlerin gücü
Senin yapıtından doğdu.
Senin acılar
Ve topraklar içindeki çizginden .

Halksın, pampasın, vatansın sen;
Kilsin, kumsun, evsin, okulsun,
Ayaklanmasın, saldırısın,
yumruksun,
Geçit törenisin, akınsın,
Dirençsin büyüklüksün, kavgasın.
düzensin, buğdaysın

Senin bakışın altında
Vatanın kırıklarını sarmaya
Andolsun Recaberren!

Ve şerefsiz kumlar üzerinde
Çırılçıplak çiçeğini
Özgürlüğün yücelteceğine
Andolsun!

Andolsun
Zafere kadar
Yolunda yürüyeceğimize.

S - Enver ağabey, son sorum şu olacak: Türkiye'nin geleceği konusunda neler söylemek istersiniz?

C - Gerçi çözümlenmesi gereken birçok sorunlar var, birçok çelişkiler var. Yine sayısız güçlükler, darbogazlar var. Ama ülkemizin geleceğine ilişkin görüşlerim herşeye karşın olumludur. Ve tüm toplumlar gibi toplumumuzu da aydınlık ve güzel bir geleceğin beklediğine inanıyorum.

Oldu bitti

(Baştarafı 1. Sayfada)

Amerikan üsleri, "Nato üssü" kisvesi altında, tam bir hareket serbestisi ile faaliyete geçecek, İran'daki eski Amerikan üslerinin görevleri de bunlara devredilecektir. Ve Türkiye tüm komşularıyla ilişkileri bozuk bir vaziyette, Ortadoğu'dan, Arap dünyasından, İran'dan, sosyalist ülkelerden yalıtlanmış vaziyette, boşlukta yüzen bir ada haline getirilecektir. Bu anlaşmanın imzalanması ve Türkiye'nin Amerika ile olan ilişkilerinin düzelmesi için olağanüstü çaba harçayan çevrelerin amacı da, zaten Türkiye'yi bulunduğu bölgeden böylesine koparak, Türkiye'nin kaderini mutlak biçimde emperyalizmin kaderine bağlamaktır.

Türkiye "demokrasi" kurallarının işlediği savunulan bir ülkedir. Ama Türkiye'nin ve halkının kaderini belirleyen dış anlaşmalar ne dün ne de bugün açık tartışmaya sunulmuş, bunlar daima oldu bittiye getirilmiştir. Böylesine "nazik" konuları kendi parlamentolarına bile getirmekten kaçınmaktadırlar. "Açık" politika izlediğini savunan Ecevit de, sözkonusu anlaşmanın, Türkiye halkından gizli olarak yürütülen bir politikayla, "gizli diplomasiyle" hazırlanmasında başrollerden birini oynamıştır. Ve ülke içindeki baskı önlemleri yanında, ABD ile ilişkiler konusunda da AP ve CHP yöneticileri gizli bir anlaşma içine girmişlerdir.

Ankara'daki siyasi çevrelerin önemsiz ve basit bir dış anlaşma olarak göstermeğe çalıştığı bu yeni bağımlılık anlaşmasına karşı sesini yükseltmek bütün demokratların, yurtseverlerin en başta gelen görevidir.

DEMOKRAT

K.Maraş

(Baştarafı 1. Sayfada)

şişiklik yapılmıştır.

Bu nedenle anılan avukatların bu aşamada öne sürdükleri Anayasaya aykırılık iddiasının zaman kazanmaya ve davayı uzatmaya yönelik olduğu anlaşılmıştır. Üç avukatın 353 40/2 maddesinin Anayasaya aykırılığı yolundaki dava dosyasının Anayasa Mahkemesine gönderilmesine ilişkin istemlerinin reddine oy birliği ile karar verilmiştir."

TUTUKLU SANIK SAYISI 505'E YÜKSELDİ

K.Maraş toplumsal olayları duruşmasında iddianamede 87 numarada yeralan Meliha Kuşçuoğlu adlı sanık yakalanarak hakkındaki gıyabi tutuklama kararı vicahiye çevrilmiştir. Böylece tutuklu sayısı 505'e yükselmiştir

K.Maraş Namıkkemal Mahallesi olayları ile ilgili tanık olarak dinlenmek üzere Almanya'dan getirtilen Döne Traş adlı tanık Namıkkemal Mahallesi olayları sırasında evinin iki kez saldırıya uğradığını ve ikinci saldırı sırasında evinin yakılarak oğlu Ali Traş'ın öldürüldüğünü anlatarak sanıkları teşhis etti. Sanıklar ise kendilerine isnat edilen suçları reddederek "iftira" olduğunu savundular.

MTA

(Baştarafı 1. Sayfada)

kuvvetleri çevirdi. Bu arada jandarmanın süngü taktığı ve görevli komutanın "Şu anda kalabalıktan bir kişi ayrılırsa vururuz" dediği gözlendi. Daha sonra göstericiler tartaklanarak otobüslere dolduruldu.

Olaydan sonra açıklama yapan DİSK'e bağlı Dev—Maden Sen Genel Başkanı Yılmaz Doner, yeni yönetiminin MTA'da faşizmi kurumlaştırmak istediğini, buna tüm çalışanların direneceğini ve izin vermeyeceğini söyleyerek gözaltına almaları kınadı.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı Teoman Öztürk, Maden Tetkik Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünde baskılara tepki gösterdikleri için gözaltına alınanların serbest bırakılmasını istedi.

Önceki gün kurumdaki baskıları ve meclisten geçirilmeye çalışılan baskı yasaları tasarısını protesto ettikleri gerekçesiyle 187 kişi gözaltına alınmış, ancak daha sonra 161'i serbest bırakılarak içerde 26 kişi kalmıştı.

Öztürk, MTA Genel Direktörlüğü üst kademelerinde değişiklik yapıldıktan sonra tüm çalışanlara yoğun baskılar uygulanmak istendiğini belirtti ve "Bunun ilk uygulamaları Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı'nda görülmüş, yönetici görevlere baskı, kıyım ve saldırıları uygulayanlar getirilmiştir" dedi.

Sözkonusu baskılara haklı olarak tepki gösterenlerin gözaltına alındığını ve bunların arasında üyelerinin de bulunduğunu kaydeden Öztürk, bir çok işyerinde olduğu gibi devrimcilere, demokratlara karşı girişilen baskı, kıyım ve saldırıların son bulmasını, ve gözaltına alınan MTA çalışanlarının serbest bırakılmasını istedi.

Medari

(Baştarafı 1. Sayfada)

ARASINDA ÇATIŞMALAR

Başkent Tahran'da "Halkın Fedaileri" militanları ile Humeyni'ye bağlı devrim muhafızları arasında çatışma çıktı. Halkın Fedaileri, A.B.D. Elçiliği önünde gösteri yapmak istediler, ancak devrim muhafızları taş ve sopalarla bu gruba saldırdılar. Çıkan çatışmada 20'den fazla kişi yaralandı. Öte yandan, Kürt Demokrat Partisiyle Humeyni yönetimi arasında anlaşmanın imzalanması sonucu, devrim muhafızları Sanandaj'dan çekildiler.

Pamir

(Baştarafı 1. Sayfada)

olduğunu söyledik. Ama'ya bu sendikadan vazgeçersiniz ya da sizi işten atarım" diye cevap verdi bize. Sendikalı olunca da hepimizi işten attı, kanunsuz lokavt yaptı.

Daha sonra karakola başvurarak polisler aracılığıyla orada durmamamızı, hepimizi sıkıyönetime göndereceğini söyledi. Biz direnişimizin kanunsuz olarak işten atılmamız üzerine başladığını söyledik polislere. Hepimizi Şişli Emniyet Amirliğine götürdüler. Direnişi kırabilmek için baskı yaptılar. Bu arada patron 'benim cebimde para var, kanun da benim cebimdedir' dedi. Biz her türlü baskıya karşın direnişimizi sürdürdük. Maddi ve manevi olarak çok zor koşullarla karsılaştık, bunları çevredeki işçiler ve yurtsever arkadaşlarla çözümlemeye çalıştık. Tüm yasal haklarımızı almak için işçilerin birlik ve beraberlik içinde mücadele etmeleri gerektiğine inanmaktayız. Direnişimizi sürdürmeye kararlıyız.."

İşçiler ayrıca genel olarak konfeksiyon trikotaj işkolunda çalışan işçilerin genel sorunlarına da değindiler. 8 saatlik işgünü bu iş kolunda 12 saate kadar ulaşıyor. Ayrıca belli "ölü sezonlar" da keyfi işten çıkarmalar yoğunlaşıyor. İşverenler tarafından işyerlerinde fazla işçi çalıştırılmaması nedeniyle de işçilerin haklarını almak için birleşerek mücadele etmeleri ve sendikalaşmaları bile engellenebiliyor..

ANKARA YÜKSEK TEKNİK ÖĞRETMEN OKULUNDAN 30 ÖĞRENCİ GÖZALTINA ALINDI

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara Dev-Genç eski başkanı ve merkez yürütme kurulu üyesi Necdet Erdoğan Bozkurt'un polis tarafından öldürülmesini protesto eden Yüksek Teknik öğretmen okulu öğrencilerinden 30'u güvenlik kuvvetlerince gözaltına alındı. Diğer taraftan, aynı okulun tesviye atelyesi bölümünde 20 kişilik faşist bir grubun 5 devrimci öğrenciye saldırması üzerine çıkan kavgada saldırganlardan 3'ünün yaralandığı bildirildi. Güvenlik kuvvetlerinin devrimci öğrencilerden 3'ü ile saldırganlardan 6 kişiyi gözaltına bildirildi.

Tekel

(Baştarafı 1. Sayfada)

kovuşturma istem hakkı doğmuştur."

Öte yandan işveren'in bu tavrı karşısında kendisiyle konuştuğumuz bir tekel işçisi "Bizim ileri sürdüğümüz istemler kabul edilemeyecek şeyler değildi. Sadece faşist militanların işten atılmaları ve can güvenliğimizin sağlanması için servis otobüsü istedik. İşverenin bu kadar basit istemleri kabul etmemesi gariptir. Yangına körükle gidiyor işveren. Geçenlerde büyük patronlardan Koç'un sigara fabrikası açmak için Hükümete başvurduğunu duymuştuk. Bundan olmasın, işverenin bizim basit isteklerimize bu kadar direnmesi" şeklinde konuştu.

CEVİZLİ AMBALAJ DA İŞÇİLER ÇALIŞMAYA ZORLANDI

Direnişin sürdüğü TEKEL Cevizli Ambalaj fabrikasında işçileri, güvenlik kuvvetlerinin süngü kullanarak çalışmaya zorladığı bildirildi.

İşçiler Fabrika Müdürü MHP'li Rıdvan Metal'in işçilere baskı yapmak için güvenlik kuvvetlerini işçilerin üstüne gönderdiğini ve çalışmaya zorladığını söylediler.

Askerlerin tüfeklerini doğrultarak makinaları açıp çalışmalarını söyledikleri ve çalışmayan işçileri dipçikledikleri ileri sürüldü. Bunun üzerine baskıya dayanamayan işçiler fabrikayı boşaltarak bahçede toplandılar. Aynı yerde bulunan Sigara fabrikası işçileri de arkadaşlarını desteklemek için fabrikalarını boşalttılar. Toplam 6000 civarında işçi kendilerine yapılan baskıları kınadılar. Rıdvan Metal,Fabrikadan ayrılıncaya kadar direnişlerini sürdüreceklerini,kararlı olduklarını bildirdiler.

Bu arada işçiler askerlerin kendilerine küfrederek kötü muamelede bulunduklarını, dipçiklenerek çalışmaya zorlandıklarını ancak, baskıların kendilerini yıldırmayacağını söylediler.

Diyarbakır

(Baştarafı 1. Sayfada)

ğunu,Erzurum'da can güvenliği kalmadığını, TKİ' Müessese müdürlüğünde devrimci işçiler üzerinde büyük bir baskı ve kıyıma girişildiğini bildirdi.

Süleyman Turan, Türkiye Kömür İşletmelerinin Müessese Müdürlüğüne atanan MHP'li Müessese Müdürü Erol Kavukçu'nun madenlerde çalışan DİSK'e bağlı Yeraltı Maden-İş üyesi işçileri teker teker makam odasına çağırarak tehdit ettiğini açıkladı. Turan açıklamasını şöyle sürdürdü.

Erol Kavukçu odasına çağırdığı Yeraltı Maden-İş üyesi devrimci işçileri tehdit ederken makam odasında silahlı faşistler ve polis de bulunuyor. Erol Kavukçu işçi arkadaşlarımıza silahlı faşistleri göstererek 'ya bu sendikadan ıstifa edeceksiniz yada işyerinden istifa edeceksiniz. İstifa emmeyeni temizletirim' diyor ve arkadaşlara tabanca gösteriliyor.

Şu anda dört işçi arkadaşımız işyerinden sürgün edilmiş durumda. 20 kişinin de sürgünün hazırlandığını biliyoruz. Bu arada 22 arkadaşımız da zorla işten istifa ettirilmiş durumdadır. Erzurum'u faşist militanlar yönetiyor. Halkın can güvenliği yoktur.

Mİ İ PİYANGO

Umudunu Milli Piyangoya bağlayan bir çok insan hergün Bahçekapı'daki Genel Müdürlük binasında uzun kuyruklar oluşturmaktadırlar.

Hayatını Milli Piyangoya bağlamak doğru mu?

HABER MERKEZİ

Milli Piyango yılbaşı çekilişinde 1 milyar 18 milyon lira dağıttı. Her geçen gün ağırlaşan yaşam koşulları ve yoksullaşan emekçi tabakalar milli piyango satış merkezlerinin önünde uzun uzun kuyruklar meydana getirmesine neden oluyor. Resimde görülen ne gaz, ne benzin, ne tüp, ne yağ nede yokların bir başka kuyruğu.

Bu kuyruk milli piyangoya hayatını bağlamış kişilerin oluşturduğu kuyruk.

Yılbaşı çekilişinde bir bilet alarak şansını milli piyangoya bağlayanlardan biletine amorti vuran veya fazla ikramiye çıkanların paralarını almak isteyenlerin oluşturduğu şans kuyruğu...

Halkın bu kuyruklarda saatlerce beklemesi çaycı ve simitçilerin de işinegeliyor. Ancak bundan zararlı çıkanlar, herhalde yine amorti almak için kuyrukta saatlerce bekleyenler oluyor.

Oysa, bu tür bir aldatmacanın sorunlarına çözüm olmayacağı, gerçeğini kavramaları gerekmez mi?

Öldürmek

(Baştarafı 2. Sayfada)

sinimi yoktur. Çünkü o, halkı ile, doğrudan duygusal temas içindedir. Önder, halkına, modern toplumun bireyi insanlık-dışı ve kişiliksiz kılan tüm olumsuzluklarından kurtarma vaadinde bulunur. Bu söze duyulan inanç yalnızca bireyi ihmal etmiş olan sanayi toplumunda değil, hızlı bir değişme süreci içine girmiş olan sanayileşmekte olan ülkelerin değişmeden tedirgin olan kesimlerinde de kolayca yaygınlaşır.

Bütünün(toplumun) çıkarlarını korumak için bireysel özgürlükleri ifade ve kendini, gerçekleştirme yoları tıkanır, diğer yandan, yukardan terör, rejime hizmeti dokunan her türlü anı içgüdüsel tatmini savunur ve özendirir. Şiddetin ajanları (uygulayıcıları), bir ödev olarak giriştikleri eylemlerinde ani tatmini ertelemeye ya da engellemeye zorlanmazlar. Cezalandırılma korkusu olmadan saldırganlıklarını seçilmiş ya da rastgele kurbanlara, veya da "günah-keçilerine" yöneltebilirler. Yukardan-terörün hizmetinde sınırsız saldırganlıkta bulunmak topyekün teslimiyetin bir ödülüdür. Bunun bir nedeni, (belki en önemlisi) de önderin ve onun kadrosunun da isteyerek ve gösterişli bir biçimde saldırgan olmasıdır. Doğallıkla onlar, kendilerini izleyenlerin de saldırgan olmasını özendirirler. Bu süreç önder'i taklit etmek ve onun kişiliğine bürünmek yollarını açık tutar. Deyim yerinde ise, kralın temsilcileri ve cellatları olarak sayısız birey kendi başlarına birer kralcık olurlar. Yaygın olarak taklit edilen şiddet, bulaşıcı hale gelir ve birçok kişiye küçük tiranlar gibi davranmak sahte özgürlüğünü verir. Terörün hizmetkârları ancak şiddet ya da terör yoluyla özerklik ve özgürlük kazanabilirler. Bu tam bir kısır çemberdir. Terör saygıdeğer olunca görünmez hale gelir. Kurban ve saldırganı aynileştiren sistemin ve kişilik yapısının harcı olur.

Terör, doğanın ve yaşamın bir vergisi olarak sunulur.

Terör rejimi, sanki bir doğa olayı imiş gibi tanıtılmaya çalışılır: Beklenmedik, korku yaratan ama direnmenin ne mümkün, ne de akıllıca olduğu vurgulanır. Bundan sonra ne olacağını bilmemek, ama önemli ve kökden bir şeyler olacağını beklemek insanları karmakarışık, şaşkın ve dağınık tutar, bu nufuz edici güvensizlik her türlü güvenlik sağlayan kurumu, ilişkiyi, aile ve dostluk bağını zayıflatır.

Sonuç, bireyin geri çekilme, kendini tecrit etme ve herkese karşı paranayik düzeyde kuşku duyma gibi savunucu tutumlara sığınmasıdır. Bu durum, bireyin atomlaşmasını ve çaresizliğini daha da pekiştirir. Potansiyel kurbanlar sadece çevrelerine değil, kendilerine olan güveni de yitirirler. Bir süre sonra yaygın güvensizlik, umutsuzluk ve ruhsal çöküntü kalıcı olabilir, artık birey için hiçbir şeyin fazla bir önemi yoktur. Başta teröre karşı duyduğu direnç edilginliğe, korkudan dolayı karışmama olgusu tam bir vurdum duymazlığa dönüşebilir.

Yukardan terörün amacı, sadece kaba kuvvetle değil, fakat giderek isteğe bağlı teslimiyetle, toplumun üyelerinin topyekün baş eğmesidir. İyi kullanılan ve yöneltilen terör, insanın evrensel gereksinimi olan ait olma ya da bağlanma duygusunu ustaca sömürebilir. Bu yolla tecrit edilen, çevrelerinin sadakatinden ve eski ilişkilerinin güvenirliğinden kuşku duyrulan insanlar kolayca istenilen yönde güdülecek duruma getirilebilir.

Eğer terör tam ise ve rejimi devirmekten başka yolla ondan kaçış yoksa, onun taleplerine baş eğmek, uyum sağlamak gerçekçi olabilir! Bu zorlanmış gerçeklik, yalnızca korkaklar ve fırsatçılar tarafından değil, başka bir seçenek bulamamanın umutsuzluğunda saygıdeğer yurttaşlar tarafından da benimsenip özümlenebilir. Türkiye'de oynanan kanlı oyunun senaryosu kısaca bundan ibarettir.

Disiplin

(Baştarafı 1. Sayfada)

"Grup kararına aykırı oy kullananlar hakkında hiçbir işlem yapılmazken, 11 milletvekilinin disiplin kuruluna sevkini kuşkuyla karşıladıklarını" kaydeden CHP'li parlamenterlerin açıklaması şöyle:

"3 Ocak 1980 günkü Meclis Birleşiminde bazı yasa maddeleri görüşülürken içtüzük kuralları içinde yoklama isteminde bulunan milletvekili arkadaşlarımız İbrahim Akdoğan, Yücel Akıncı, Kemal Anadol, Ferhat Arslantaş, Temel Ateş, Mustafa Gazalcı, Süleyman Genç, Ertuğrul Günay, Hüseyin Kaleli, Mustafa Şentürk ve Veli Zeren partimiz grup yönetimince disiplin kuruluna verilmislerdir

YOKLAMA İSTEMİ

2 Ocak günü toplanan CHP Ortak Grubu, Meclis gündemindeki yasa önerilerinin demokratik hakların özünü zedelemeyecek biçimde, önergelerle düzeltilerek benisenmesini ve üyelerin buna aykırı girisimde bulunmamalarını kararlaştırmıştır.

Adı geçen arkadaşlarımız da bu karara uygun davranmışlar, ancak CHP grubunun önerisi, AP, MHP ve MSP çoğunluğunca reddedilince ve AP önergelerinin oylanmasına geçilince "Yoklama" isteminde bulunmuşlardır.

CHP programına ve grupça kararlaştırılan metinlere aykırı önergeler ve maddelerin daha da anti-demokratik biçime sokulmasına karşı çıkmak her CHP'linin "elinden alınması mümkün olmayan" hakkıdır.

Arkadaşlarımız parti tüzüğünde "demokrasilerde, bunalımların baskılarla değil, demokrasiye daha fazla bağlılıkla aşılabileceğini," yazan CHP programına uygun davranışla bu haklarını kullanmışlardır.

Bu nedenle, grup kararına açıktan aykırı oy kullananlar hakkında hiçbir işlem yapılmazken, bu arkadaşlarımızın haksız biçimde disiplin kuruluna sevkedilmelerini kuşkuyla karşıladığımızı belirtmeyi ödev sayıyoruz."

AÇIKLAMAYA İMZA KOYANLAR

Açıklamaya imza koyan CHP'li Senatör ve Milletvekilleri şunlardır:

Sevil Korum, Gündüz Onat, Nizamettin Çoban, İsmail Hakkı Öztorun, Mehmet Ali Pestilci, İsmail Akın, Erol Saraçoğlu, Ahmet Türk, Abdullah Emre İleri, Nedim Tarhan, Oğuz Yazıcıoğlu, Mehmet Sönmez, İskan Azizoğlu, Sami Gökmen, Yılmaz Cemal Bor, Ertöz Vahit Suiçmez, Necati Cebe, Burhan Galip Şavlı, Neccar Türkcan, Yaşar Ceyhan, Hüseyin Şükrü Özsüt.

Devrimci bir genç

(Baştarafı 1. Sayfada)

ağır olduğunu bile bile zamanında yetişip gitmedi Aydın'ın ölümünden sonra hemşirelerin yakınması üzerine görevli doktor "Devrimcimiydi neydi? Ne halleri varsa görsünler başımıza bela oluyorlar" dedi. Ve bir devrimci işte böylece öldü.

cakta felç durumu, ile bağırsakların çalışması ortaya çıktı. Bu koşullarda 22 gün hastanede yattıktan sonra "Fistül'lü" olduğu halde Sıkıyönetim Komutanlığının emri uygulanarak Sağmalcılar Cezaevine yollandı. Cezaevi hastanesindeki bakımsızlık ve ilgisizlik nedeniyle yaraları mikrop kaptı, ve hasta 20 aralık günü yeniden Haydarpaşa Numune Hastanesine götürüldü. Ölümle pençeleşen Aydın "serviste huzursuzluk yarattığı" gerekçesiyle yeniden cezaevine yollanmak istendi. Ancak çok ağırlaşan hasta doktorların ilgisizliğine rağmen Rehabilitasyon Merkezine kaldırıldı. Nöbette olan doktor çağrılmasına karşın hastanın çok

RİZE'DE

(Baştarafı 1. Sayfada)

ken 223 öğretmenin de soruşturmasının sürdürüldüğü bildirildi.

Rize Valisi Kurtuluş Şişmantürk, açığa alınan 20 öğretmenin 16'sının orta dereceli okul öğretmeni, 4'ünün ise ilkokul öğretmeni olduğunu belirterek, 223 öğretmenin de soruşturmalarının sürdürüldüğünü açıkladı.

Vali Şişmantürk, öğretmenlere saygılarının sonsuz, mesleğin itibarını korumanın da görevleri olduğunu, Milli Eğitim amaçlarına uygun, Atatürk ilkeleri doğrultusunda çalışan tüm öğretmenlerin yanında bulunduklarını, bunun dışında eğitim ve öğretimi engellemeye yönelik hareket eden öğretmenlere asla müsamaha gösterilmeyeceğini sözlerine ekledi.

YİTİK

EGO'dan aldığım pasoyu yitirdim. Geçersizdir.

Ali SABAH

(Demokrat 95)

—Kızıldere'nin Destanı—

RIZA ZELYUT
SONSUZ YARIM GÜN

Dağ: Cemmay ve Dev-Da
Cağaloğlu-İSTANBUL

(Demokrat 94)

Ceza Yasası

(Baştarafı 1. Sayfada)

siyasi nedenle adam öldürmelere karşı verilecek cezaların ağırlaştırılması.

Öte yandan özellikle şiddet olaylarıyla ilgili olarak davaların bir an önce sonuçlandırılmasını sağlamak için, ceza muhakemeleri usulü yasasında değişiklik istemi tasarıda yer almıştır.

Türk Ceza Kununu ve Ceza Muhakemeleri Usulü yasa tasarısının hazırlanması sırasında Adalet Bakanlığının çeşitli Avrupa ülkelerinin Ceza Yasalarından özellikle Alman Usul Yasasından yararlandığı öğrenilmiştir.

ÇALIŞMALAR GİZLİ TUTULUYOR

Türk Ceza Yasası ve Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasında yapılacak değişikliklerle ilgili tasarı gizli tutulmaktadır. Böyle bir çalışmanın kamuoyunda, bazı kesimlerin tepkisine neden olacağı kaygusu nedeniyle herhangi bir açıklama yapılmasından kaçınılmaktadır.

Adalet Bakanı Ömer Ucuzal "TCK"ve "OMU" yasasında yapılacak değişikliklerle ilgili olarak hazırlanan tasarı konusunda görüşlerini soran Anka Muhabirine bilgi vermekten kaçınmış ve "Söyleyecek bir şey yoktur" şeklinde konuşmuştur.

Adalet Bakanlığı üst düzey yetkilileri ise Anka muhabirinin sorusu üzerine bu konudaki çalışmaların 1.5 aydan beri aralıksız sürdürülerek tamamlandığını ve hazırlanan tasarının başbakanlığa sunulduğunu bildirmişlerdir.

Bir yetkili, "Bakan izin verirse bütün ayrıntıları ile tasarıyı kamu oyuna açıklayabiliriz" demiştir.

TARİŞ

(Baştarafı 1. Sayfada)

açıklandı.

DİSK 3. Bölge temsilcisi Saim Akbulut ile DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası Bölge temsilcisi Bülent Özyeşilpınar, TEKSTİL sendikası Bölge temsilcisi İsmail Şentürk ve Maden İş sendikası Bölge temsilcisi Vural Atis, Tariş genel müdürü Hakkı Gürün'ü ziyaret ederek kendisine bir uyarı mektubu verdiler.

Tariş işyerlerinde çalışan işçiler üzerindeki baskıların yoğunlaştığı belirtilen uyarı mektubunda özetle şöyle denildi: "Basına verdiğiniz demeçlerinizde "Tariş'te kimsenin ekmeğiyle oynanmayacaktır" yollu sözler ettiniz. Buna sadık kalmadınız.

Onbinlerce üreticinin de hak ve sorumluluğu olan Tariş'te üretimin devamlılığı bizce de önemlidir.

Ne var ki işçilere örgütlerine karşı yöneltilen olumsuz tavır sürerse üretimin düşmesinin sorumluluğu Tariş yötemine ait olacaktır. Sınıf kardeşlerinin sokağa atılmasına Tariş işçisi izin vermeyecektir. Sizi son gelişmeler konusunda bir kez daha uyarmayı sorumluluklarımız gereği görev bildik.

Baskılara son verilmelidir. Atılan işçiler ivedilikle geri alınmalıdır. İşten atılmalara son verilmelidir.

Toplu sözleşmelerde kazanılmış haklarımızın geri alınması,ihlal edilmesi girişimlerine son verilmelidir.

Taleplerimiz konusunda duyarsız kalınması durumunda örgütlü tepkimizin sertleşeceği, Tariş işçisinin yalnız olmadığı, DİSK'in beş yüzbini aşan üyesiyle Tariş'teki kardeşlerinin yanında olacağı da bilinmelidir."

İLAN

Sendikamız aşağıda ünvan ve adresleri yazılı işyerlerinde üyeleri adına toplu iş sözleşmesi bağıtlayacaktır.

275 sayılı yasa gereği ilgililere ilan olunur.

İşyerlerinin Unvanı

1 - MARAL TEKSTİL
Kirkor Urkümyan
ve ort. Koll. Şti.
Bomonti Fırın Sok.
No, 83 Şişli/İST.

2 - MONA Modül Nakış
Koll.Şti.
Aykut Yazgan ve Ort.
Yeni Levent karşısı
Yamaç Sok. No:1/3
ÇELİKTEPE/İST.

İPLİK İŞ SENDİKASI

BAŞKAN
HASAN KIYIM

(Demokrat 96)

NE ALIRSAN 12,5

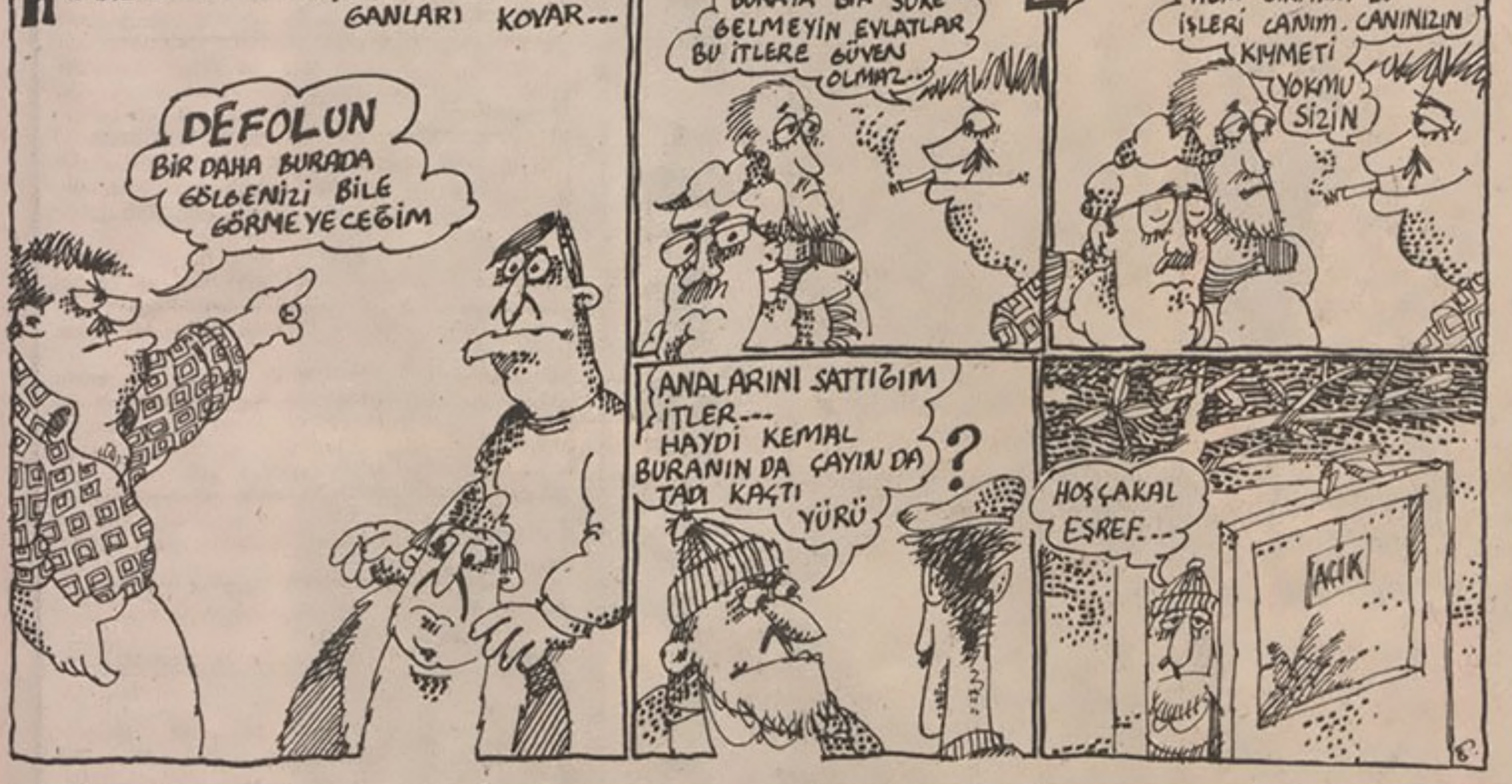
EMRE
KEMAL UMURSAMAZ., EŞREF DAYI SALDIRGANLARI KOVAR...
DEFOLUN BİR DAHA BURADA GÖLGENİZİ BİLE GÖRMEYECEĞİM
BURAYA BİR SÜRE GELMEYİN EVLATLAR BU İTLERE GÜVEN OLMAZ...
HEM BIRAKIN BU İŞLERİ CANIM. CANINIZIN KIYMETİ YOKMU SİZİN
ANALARINI SATTIĞIM İTLER--- HAYDİ KEMAL BURANIN DA ÇAYIN DA TADI KAÇTI YÜRÜ
?
HOŞÇAKAL EŞREF...
AÇIK
E.

Halkın Gazetesi
Demokrat
Çatalçeşme sok.No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3254/12
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi
Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör
Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni
Bülent ÖZUKAN

Sorumlu Yazişleri Müdürü
Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi
Dr. Ergin ATASU

ABONE KOŞULLARI
Yurt İçi
3 aylık 675.— TL
6 aylık 1350.— TL
1 yıllık 2700.— TL
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI
2,3. sayfalar (süt.cm) 400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm) 450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm) 320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm) 700 — TL.
Yayın ilanları .... 400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi) 10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

ISINANLAR
ÜŞÜYENLER

Devlet yakacak odun kesimini giderek azaltmayı hedeflemektedir...

Sormazlar mı insana, odunla ısınan milyonlarca insan ne yakacak diye...

> EVET, HER GEÇEN YIL ORMANLARIMIZ BİR PARÇA DAHA YOK OLUYOR, ERİYOR... BU ÖNÜNE GEÇİLMEZ BİR GİDİŞTİR... HİÇ GEÇİLMEZ DEĞİL, GEÇİLİR AMA BU DÜZENDE DEĞİL... SİZ, ORMAN YOKSULUNUN GEÇİNEBİLMESİ İÇİN GEREKLİ KOŞULLARI YARATIRSANIZ, BU İŞ DÜZELİR... SİZ, ORMAN YOKSULUNUN OLDUĞU KADAR, ODUN YAKARAK ISINAN KOCA BİR NÜFUSA BAŞKA BAŞKA YAKIT SEÇENEKLERİ SUNARSANIZ, BU İŞ DÜZELİR... SİZ, BİR AVUÇ ARACIYI, TEFECİYİ VE TÜCCARI ETKİSİZLEŞTİRİRSENİZ, BU İŞ DÜZELİR... YOKSA, BU GİDİŞİN ÖNÜNE GEÇEMEZSİNİZ... ÇÜNKÜ, İNSANOĞLU AÇLIĞA UZUN SÜRE DAYANIR AMA SOĞUĞA DAYANAMAZ... BU BİR YASADIR... EĞER, ORMAN YOKSULU KAÇAK KESİME YÖNELİYORSA, ZORUNLU OLARAK YÖNELİYORDUR... AÇ KALMAMAK İÇİN, SOĞUKTAN ÖLMEMEK İÇİN...

Orman yoksulu, kendi gereksinimi için edindiği odunu da kaptırır aracıya, tefeciye ve tüccara.. Çünkü o, çoluk çocuğunu aç komak istemez.. Peki, kendi gereksinimi olan odunu da aracıya, tefeciye ve tüccara kaptırıveren orman yoksulu ne yakar? Neyle ısınır? Orman yoksulu kendi gereksinimini kaçak kesimle sağlar..

Yapılan araştırmalara göre Türkiye'de odun tüketiminin bölgelere göre dağılımı şöyledir: en çok odun tüketiminin görüldüğü bölge Karadeniz Kıyıları'dır.. Sonra İç Anadolu Bölgesi gelmektedir. 1975 değerlerine göre tüketilen her 100 ton odunun, yaklaşık 21 tonu Karadeniz Kıyılarına, 18 tonu İç Anadolu Bölgesi'ne, 15 tonu Marmara ve Ege Kıyıları'na aittir. Akdeniz Kıyıları'nın payı 10 ton, aynı şekilde Güney Doğu Anadolu'nun payı da 10 ton dolaylarındadır.. Doğu Anadolu için ise bu pay 11 ton'dur.. Geriye kalan 15 ton odunu da Trakya, Batı Anadolu ve üç büyük kent İstanbul-Ankara ve İzmir tüketmektedir(35).

Bir diğer araştırmaya göre de odun, son derece yaygın bir yakıt olarak görülmektedir.

Araştırmaya göre Trakya Bölgesi'nde her 100 kişiden yaklaşık 49'u, Karadeniz Bölgesi'nde 86'sı, Marmara ve Ege Kıyıları'nda 79'u, Akdeniz Kıyıları'nda 88'i, Batı Anadolu'da 62'si, İç Anadolu'da 57'si Güney Doğu Anadolu'da 62'si, Doğu Anadolu'da 49'u ve üç büyük kentte 100 kişiden 36'sı odun tüketerek ısınmaktadır (36).

Bu denli yaygın tüketimi olan odun, kuşkusuz ki, resmi değerlerin çok üstünde üretilmektedir.. Bu nedenle kaçak kesim, belirlenenin en az bir katıdır.

TÜRKİYE'DE YILDA NE KADAR KAÇAK KESİM YAPILIR? ..

1977 yıllarında Orman Genel Müdürlüğü'nce yakacak odun konusunda bir komisyona yaptırılan soruşturmaya göre orman içinde ve orman kenarında bulunan köylerin yakacak odun tüketimi 9 milyon 900 bin tondur. Ormana 10 Km. mesafedeki köylerin yakacak odun tüketimi ise 3 milyon 200 bin tondur. Kentlere pazar satışı olarak verilen 1 milyon 900 bin ton odunu da hesaba katarsak, Türkiye'de yılda tüketilen toplam odun miktarının 15 milyon ton dolaylarında olduğunu görürüz (37). Kuşkusuz bu bir anket sonucudur.

Anket sonucu olmakla da hem doğruyu hem de yanlışı içermektedir. Ne var ki, 15 milyon ton olarak bulunan tüketim miktarı, uzmanların üzerinde görüş birliğine vardıkları miktardır. Ancak, bu miktarın ne kadarının kaçak kesim olduğu konusunda, bir değer vermek olanaksızdır.. Yakın yıllara ait değerler bilinmemekle birlikte, bir fikir olması açısından 1971 miktarlarını verelim. 1971 yılında 1 milyon 795 bin ton piyasa satışları adı altında ve 1 milyon 42 bin ton da tam tarifeli olarak toplam 7 milyon 90 bin ton odun tüketilmiş.. Yine aynı yıl 62 bin ton usulsüz kesim olurken, 5 milyon 975 bin ton da kaçak kesimin olduğu saptanmıştır (38) Bu konuda Orman Mühendisleri Odası'nın yaptığı bir araştırmaya göre kaçak kesimin gerçek miktarı 12 milyon ton ya da daha çoktur (39).

YİTİP GİDEN ORMANLAR.. KIRAÇLAŞAN TÜRKİYE..

İster yalnız başına resmi kesim olsun ister kaçak kesim olsun şu açık bir gerçektir ki, Türkiye'de kesilen ağaç miktarı olağan ölçülerin çok çok üstündedir.. Araştırmalara göre, Türkiye ormanlarının yılda en çok 4,5 milyon ton yakacak odun kesimine izin verdiğini göstermektedir (40). Gördük ki Türkiye'deki yıllık tüketim miktarı bu değerin en az üç katıdır..

Evet her geçen yıl ormanlarımız bir parça daha yok oluyor, eriyor.. Bu önüne geçilemez bir gidiştir.. Hiç geçilmez değil, geçilir ama bu düzende değil.. Siz orman yoksulunun geçinebilmesi için gerekli koşulları yaratırsanız, bu iş düzelir.. Siz, orman yoksulunun olduğu kadar, odun yakarak ısınan koca bir nüfusa başka başka yakıt seçenekleri sunarsanız, bu iş düzelir.. Siz, bir avuç aracıyı, tefeciyi ve tüccarı etkisizleştirirseniz bu iş düzelir.. Yoksa, bu gidişin önüne geçemezsiniz.. Çünkü, insanoğlu açlığa uzun süre dayanır ama soğuğa dayanamaz. Bu bir yasadır.. Eğer orman yoksulu kaçak kesime yöneliyorsa, zorunlu olarak yöneliyordur.. Aç kalmamak için, soğuktan ölmemek için..

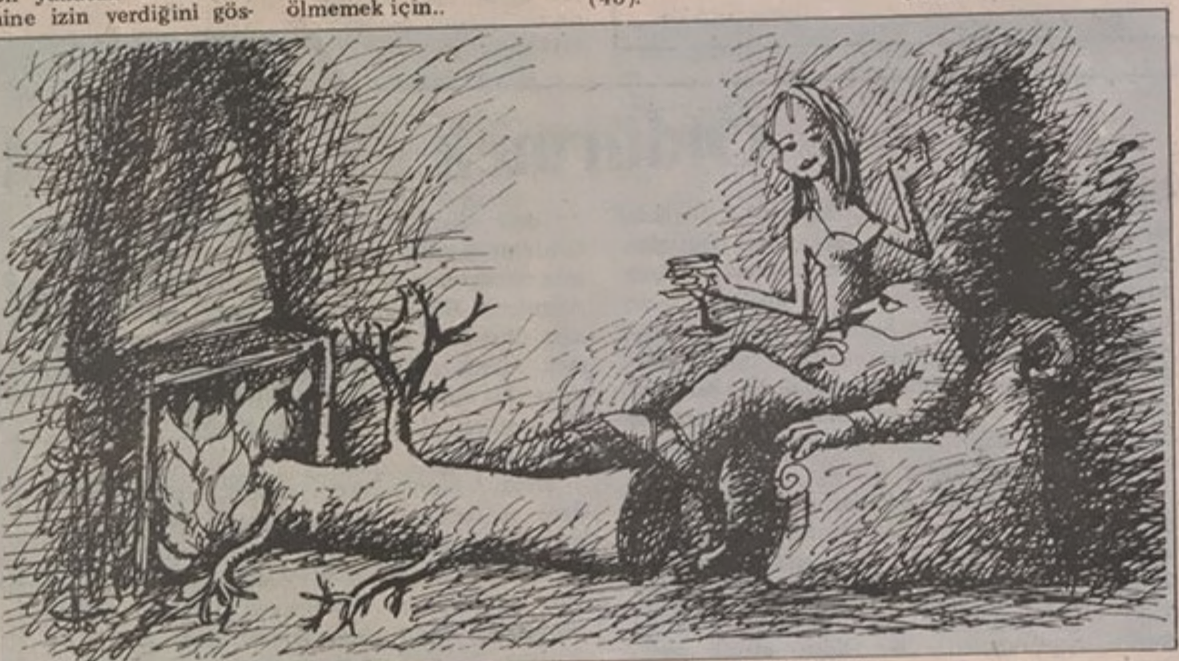

Sanki bu gerçekler yaşanmıyormuş gibi, devlet yakacak odun kesimini giderek azaltmayı hedeflemektedir.. Araştırmalara göre, Türkiye'de üretilen odunun yaklaşık yüzde 40'ı yakacak olarak tüketilmektedir. Bu ne demektir? Üretilen her 100 ton odunun 40 tonu yakıt olarak tüketilmektedir. (41). Kimi araştırmacılara göre ise bu oran yüzde 69'dur. (42) Devlet tıpkı kömürde olduğu gibi ormancılık politikasında da, odunu ısınmadan sanayiye aktarmanın planları içindedir.. Ormancılık Ana Planına göre üretilen odunun her yıl daha çoğunun sanayiye aktarılması planlanmıştır.. Örneğin bu plana göre; yakacak odun miktarının toplam odun üretimi içindeki payının 1982'de yüzde 30'a, 1987'de yüzde 20'e ve 1995'te de yüzde 12'ye düşmesi beklenmektedir (43).

Nasıl? .. Devlet bunun cevabını vermiyor, veremiyor.. Almış tek başına ormancılığı, fikir üretip durmuş, planlar yapmış.. Sormazlar mı insana, odunla ısınan milyonlarca insan ne yakacak diye.. Sormazlar mı insana orman yoksullarının durumu ne olacak diye? .. Soğuktan ölsünler diyebilir misin? ..

Kuşkusuz ki, yakacak odun tüketimini azaltmayı amaçlayan ancak ayakları yere basmayan tüm düşünce ve planlar, kağıt üstünde kalmaya mahkumdur.. Orman yoksulu, aç kalmamak için, soğuktan donmamak için baltasını sallayıp duracaktır ağaç köklerine doğru.. Ve bir gün, orman yoksulu Aşık İhsani'nin de söylediği gibi, sömürüye karşı da baltasını bileyecektir...

YARIN: GÜBREYE HASRET TOPRAK VE YAKILAN TEZEK

---

(35) "Konutlarda Enerji Kullanımı....."
(36) "Konutlarda Enerji Kullanımı....."
(37) "Yakacak Odun ve Rasyonel Kullanımı..."
(38) "Yakacak Odun", Yılmaz GÖKMEN-Mahir FİSUNOĞLU, Türkiye 3. Genel Enerji Kongresi Dünya Enerji Konferansı, Alışılmış Enerji Kaynakları, 1. Cilt., Ankara 1978, S. 390-403.
(39) "Ülkemizde Isınma Sorunu ve Sömürü...."
(40) "Yakacak Odun ve Rasyonel Kullanımı..."
(41) "Yakacak Odun"- TMMOB Orman Müh. Odası....
(42) "Yakacak Odun"- Yılmaz Gökmen-Mahir Fisunoğlu...
(43) "Yakacak Odun" - Yılmaz Gökmen- Mahir Fisunoğlu...

Odun deposu sahibi Ali Cırık :

"Depocular istediği fiyata odun satıyor"

NEYYİRE ÖZKAN

SORU: Odunu nereden alıyorsunuz, kaça alıyorsunuz. bu yıl ne kadar odun satacağınızı tahmin ediyorsunuz?

YANIT: Odunu Trakya'dan alırız. Trakya, Demirköy'den. Alırken tonunu 2400 liraya alıyoruz. Bu fiyatın içine nakliye ücreti de dahildir. Yani depoya teslim alırız. Geçen yıla oranla daha az satış var. Tam miktar söyleyemem.

SORU: Aynı soruların yanıtlarını geçen yıl için verebilir misiniz?

YANIT: Geçen yıl da, yine Trakya'dan alıyorduk. Trakya, Kırklareli'nden geliyordu. Geçen yıl ki fiyatlar bu yıla göre daha ucuzdu. Örneğin, alırken en fazla 1700-1800 liraya alıyorduk. Bu fiyatın içine yine nakliye dahildir.

SORU: Odun satış fiyatınızı ve bu fiyatı kimin tespit ettiğini söyler misiniz?

YANIT: Bizim resmi odun satış fiyatımız 2800 liradır. Biz bu fiyattan satarız. Bu fiyatı belediye tespit eder. Satışlarımızı da kontrol eder.

SORU: Odun karaborsası hakkında ne diyorsunuz, kimler yapıyor?

YANIT: Odunda karaborsa kömüre oranla çok daha az alıyor. Örneğin resmi fiyat 2800 lirayken bazı depolarda 3000, 3200 liraya odun satılabiliyor. Bu, daha çok pazarlıktan doğuyor. Normal fiyatın altında da sattığımız olur. Karaborsayı kimlerin yaptığı hakkında pek bilgim yok. Depocular birbirlerinden farklı fiyatlara satıyorlar, sadece bunu biliyorum.

Odunun resmi satış fiyatı 2800 lirayken bazı depolarda 3000, 3200 liraya odun satılabiliyor.

ÇOCUK
GAZETESİ

SALINCAĞIN TÜRKÜSÜ

Salıncak gıcırdar, türkü okur salıncak
ben sallarken ağır ağır
toprak kulübemin üç odası
dolar türküsüyle salıncağın

Salıncak gıcırdar, türkü okur salıncak
yaz öğlesi yayılır uçsuz bucaksız
kamışlara tünemiş uyuklamakta
tek ayağı üstünde kuş

Salıncak gıcırdar, türkü okur salıncak
gök kopkoyu maviye kesmiş
elma ağacı çoktan öğle uykusunda
yemişlerininse gözleri yarı aralık

Salıncak gıcırdar, türkü okur salıncak
salınır salındıkça
açık pencereden bir küçük kuş
ötüşüyle uyar ona

Salıncak gıcırdar, türkü okur salıncak
— kimbilir kaç yıl, anam salladı beni
bu türküsüyle salıncağın —
uçar bembeyaz balıkçıl kuşu uzaklara

Salıncak gıcırdar, türkü okur salıncak
Giang'cık çoktan daldı uykuya
saçları salınır iki yana usulca
dudaklarında yarım kalmış bir gülücük

Rüyasında gezinir
kıyısında bir ırmağın
altınsarısı bir kelebek
bir de beyaz leylek

Anamızı görür düşünde
pirinç tarlasında iki büklüm
topçularımızın eli tetikte
gözlemek için mavi göğü

Uyu küçük bacım
ben salladıkça salıncağı
uyu küçük bacım

Toprak kulübemin üç odası
dolar türküsüyle salıncağın
salıncak gıcırdar, türkü okur salıncak

BRECHT ALFABESİ

Resimleyen: Nural BİRDEN

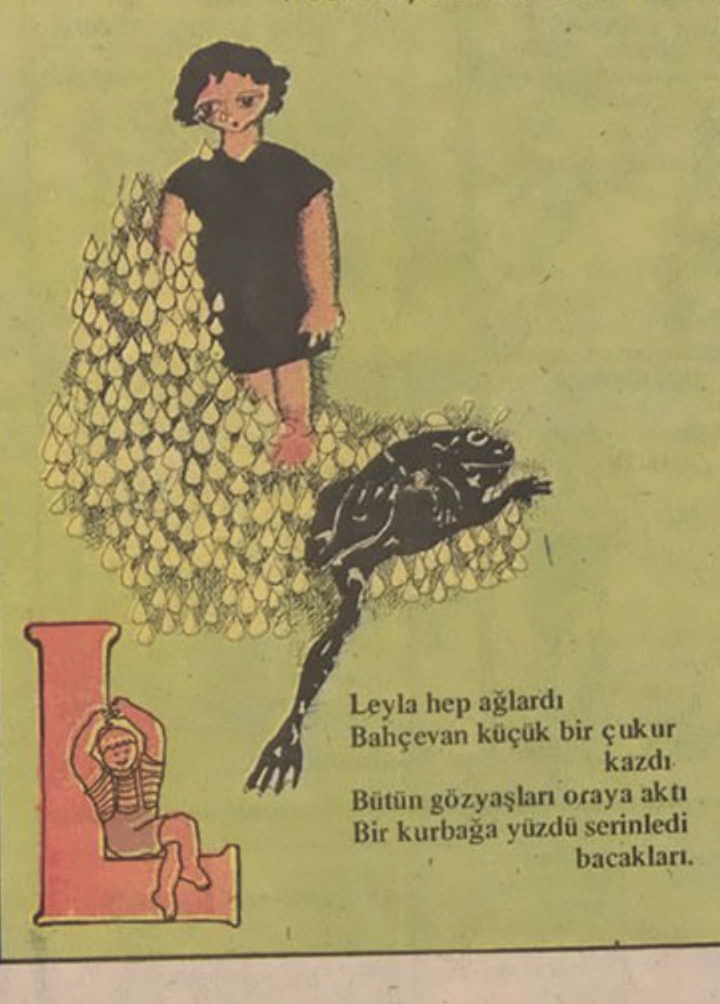

Leyla hep ağlardı
Bahçevan küçük bir çukur kazdı
Bütün gözyaşları oraya aktı
Bir kurbağa yüzdü serinledi bacakları.

TV'de BUGÜN

11.00	GÜNAYDIN
12.00	MİNİ BALE
12.05	TATİL SİNEMASI
13.40	DEVLET KLASİK TÜRK MÜZİĞİ KOROSU
14.10	YAŞADIĞIMIZ DÜNYA
14.55	TATİL GÜNÜ
17.00	HABERLER
17.05	TATİL GÜNÜ
19.30	MORK MİNDY
20.00	HABERLER
20.40	SHAKESPEARE
21.30	YARIŞ-80
22.55	HABERLER